

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	10716 Економіка підприємства
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України "Бережанський агротехнічний інститут"
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10716
Назва ОП	Економіка підприємства
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ушенко Наталя Валентинівна, Лесюта Наталя Юріївна, Романовська Юлія Анатоліївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	19.09.2023 р. – 21.09.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.bati.nubip.edu.ua/images/DEP_Econ/Acred051M/Samoanaliz.051M.pdf
Програма візиту експертної групи	chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.bati.nubip.edu.ua/images/DEP_Econ/Acred051M/Visit_051M_19_09_2023.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація ОП другого (магістерського) рівня ОП «Економіка підприємства», яка реалізується кафедрою економіки і менеджменту у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут») складає гарне враження та відповідає критеріям акредитації. Освітня програма є доцільною; актуальність якої продиктована потребою Західноукраїнського ринку праці. ОП розроблена професійною робочою групою із залученням активних роботодавців, академічної спільноти, студентського самоврядування, що забезпечує фундаментальну теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих здобувачів. Змістове наповнення ОП дозволяє здобувачам отримати необхідні загальні та фахові компетентності, відкриває магістрантам широким доступ до працевлаштування. Гарант освітньої програми та члени робочої групи мають активну позицію щодо забезпечення якості освітнього процесу та позитивно реагують на зауваження та рекомендації експертної групи. Слід відзначити, що ЗВО має резерви і потенціал для удосконалення освітньої діяльності за даною програмою. Здобувачі вищої освіти, що навчаються за даною програмою, представники студентського самоврядування продемонстрували свою обізнаність у питаннях організації освітнього процесу та університетського життя в цілому. За результатами проведених під час акредитаційної експертизи робочих зустрічей, аналізу представлених матеріалів і відкритих джерел, ЕГ прийшла до висновку про загальну відповідність освітньої програми встановленим вимогам щодо якості освітніх програм.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Якість реалізації ОП забезпечується синергією колективу ВП НУБіП України БАТІ та прогресивних практик, експертного середовища базового ЗВО. Потужною позитивною практикою є проведення експертизи проєкту ОП профільними фахівцями постійно діючої комісії з контролю за організацією якості освітнього процесу базового закладу – НУБіП України. 2. Реалізація ОП має поглиблену галузеву направленість та її фокус спрямований на забезпечення конкурентоспроможності та стратегічний розвиток аграрних підприємств, що підтримується потужною мережею баз практик. 3. Системна робота з усіма категоріями стейкхолдерів з розробки та оновлення ОП на основі використання різних форм їхнього залучення, у т.ч. регулярні опитування із подальшим врахуванням пропозицій. 4. Практико-орієнтоване навчання здобувачів завдяки налагодженому партнерству з фахівцями-практиками щодо проведення бінарних занять на виробничих локаціях, гостьових лекцій, залученості до розробки проєктів розвитку громад та бізнесу, навчання з використанням кейсів конкретних підприємств. 5. Пропонування здобувачам новітніх вибіркового компонентів, зокрема біоелектроніку як високотехнологічну сферу економічної діяльності; соціально-економічний розвиток територіальних громад як пріоритет муніципальної економіки; з економіки розвитку як комплексну парадигму, що мають науково-дослідницький та прикладний характер. 6. Популяризація у студентському середовищі науково-дослідницької діяльності, яка забезпечує активність здобувачів ОП у цьому напрямі, що є усталеною в системі прийнятої наукової активності у закладі та цілеспрямовано координується гарантом та НПП. 7. Активна позиція НПП у підвищенні кваліфікації та проходження стажувань (в т.ч. міжнародних) забезпечує наповнення ОК сучасним фаховим контентом, достатнім використанням цифрових інструментів у освітній діяльності, оновлення вибіркового компоненту. 8. Послідовна реалізація принципу студентоцентрованості, підкріплена регулярними онлайн-анкетуваннями здобувачів, дозволяє своєчасно реагувати на їх запити та створює атмосферу внутрішнього партнерства щодо удосконалення реалізації ОП. 9. Поєднання простоти архітектури сайту закладу із елементами візуалізації дозволяє повноцінно забезпечити освітню, організаційну та інформаційну підтримку здобувачів ОП. 10. Стійкі зв'язки з роботодавцями проявляються у дієвій підтримці реалізації ОП через функціонування Ради роботодавців факультету економіки і природокористування, індивідуальну співпрацю з практиками органів місцевого самоврядування, аграрних підприємств. 11. Наявна у закладі та його структурних підрозділах сформована культура якості, базова основа якої інституційно структурована та підкріплена синергією сучасних освітніх цілеорієнтирів НПП та адміністративного персоналу.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Обмежене врахування при удосконаленні ОП досвіду аналогічних ОП зарубіжних закладів освіти. Рекомендація: при проведенні наступного перегляду ОП розширити коло закордонних ЗВО та обговорити зарубіжні практики реалізації аналогічних ОП, визначитись із критеріями їх адаптивного врахування. 2. Формування індивідуальної освітньої траєкторії демонструє певну обмеженість здобувачів по причині використання блочної моделі дисциплін вільного вибору за спеціальністю. Рекомендації: розробити альтернативну рекомендованим блокам дисциплін за спеціальністю. 3. Наявна частина нормативних ОК циклу спеціальної (фахової) підготовки (4 із 11) своєю назвою демонструють управлінську спрямованість. Рекомендації: переглянути назви ОК циклу спеціальної (фахової) підготовки у контексті теоретичного змісту предметної області спеціальності (змістове наповнення ОК не потребує зміни). Перелік рекомендованих тем магістерських робіт не включає положення воєнного стану в Україні та

процесів післявоєнної відбудови. Рекомендації: переглянути та актуалізувати теми кваліфікаційних магістерських робіт. 4. Зв'язок між змістовним наповненням виробничої практики та процесом написання кваліфікаційних магістерських робіт наявний не в повному обсязі. Рекомендації: удосконалити модель видів/змісту практичної підготовки, яка б забезпечила зв'язок із процесом написання кваліфікаційних магістерських робіт за їх можливою тематикою, що може бути спрямована на широкий спектр - формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства. 5. Занижена трудоемність навчальної діяльності здобувачів за деякими складовими навчального плану. Рекомендації: удосконалити систематичний моніторинг трудоемності навчального навантаження здобувачів. 6. Відсутність індивідуалізованого доступу до результатів оцінювання здобувачів освіти задля забезпечення поєднання прозорості та персоналізації. Рекомендації: використовувати цифрові засоби для доведення до відома здобувачів індивідуальних результатів оцінювання. 7. Надання звуженої інформації про академічний бекграунд НПП у частині наукових інтересів, рекомендації наукових профілів, методичних здобутків. Рекомендації: доповнити інформаційне наповнення сторінок кафедр розширеною інформацією про здобутки НПП для інтернаціоналізації партнерства та формування прикладу наслідування здобувачами. 8. Відсутність представлення плану роботи та реалізованих заходів студентського самоврядування на офіційному сайті закладу, а здебільшого у соціальних мережах та студентських публіках. Рекомендації: оприлюднювати плани та результати діяльності студентського самоврядування, налагодити технічний зв'язок сторінки студентського самоврядування на офіційному сайті з соціальними мережами для дуального відображення. 9. Відсутність регламентації функціонування створеного Комітету захисту прав здобувачів вищої освіти та відсутність відображення його діяльності на сайті. Рекомендації: забезпечити публічність Комітету.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП «Економіка підприємства» - підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, фундаментальними знаннями і практичними навичками, здатних розв'язувати дослідницькі й управлінські завдання, поточні та стратегічні проблеми, пов'язані з функціонуванням суб'єктів господарювання, зокрема аграрної сфери, в умовах невизначеності. Визначена мета ОП узгоджується з місією та Стратегією ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» (ВП НУБіП БАТІ), які відображені у Програмі розвитку інституту на 2021-2025 роки «Голосіївська ініціатива – 2025» <https://cutt.ly/Wwc6fZ52> та Концепції освітньої діяльності ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» <https://cutt.ly/twc6ka8B>. Місія ВП НУБіП БАТІ - здійснювати підготовку висококваліфікованих фахівців інтелектуального та особистісного розвитку відповідно до потреб агропромислового сектору України, економіки в цілому; створювати, накопичувати, систематизувати, зберігати і поширювати сучасні наукові знання для покращення якості життя людей. Досягнення місії відбувається через реалізацію міжнародної, освітньої, суспільно-виховної, науково-інноваційної та інших видів діяльності. Зміст ОП демонструє наявність фокусу, який полягає у її орієнтованості на набутті та розвитку професійних компетентностей, поглиблених аналітичних навичок, необхідних для забезпечення ефективного функціонування і конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, зокрема аграрної сфери, формування стратегії їх розвитку в умовах невизначеності. До спеціальних компетентностей, які передбачені Стандартом, додано ще один СК 12 та до програмних результатів навчання додано ПРН 16, які відображають визначений фокус ОП та пріоритетно забезпечується обов'язковими ОК - «Конкурентоспроможність аграрного підприємства», «Стратегічне управління підприємством», темами у інших ОК, вибірковими ОК. На зустрічах з керівництвом НУБіП та ВП НУБіП України БАТІ було отримано підтвердження щодо наявності бачення перспектив розвитку ОП «Економіка підприємства» як свідчення її важливості у майбутніх орієнтирах розвитку ЗВО у контексті аграрної спеціалізації регіону та харчової безпеки держави. Подальше бачення ЗВО доцільності підготовки за ОП обумовлюється потребою їх підготовки у контексті діючої «Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021 – 2027 роки». ЕГ дійшла висновку, що цілі ОП повністю відповідають місії та стратегії ВП НУБіП України БАТІ, як у контексті підготовки кадрів, так і суспільного запиту на інтелектуально-особистісну та науково-інноваційну складову розвитку

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У ході зустрічей з різними групами стейкхолдерів ЕГ отримала інформацію, що розробники ОП шляхом проведення фокус-груп та системно організованих періодичних опитувань здобувачів освіти, науково-педагогічних працівників, випускників, роботодавців, студентської ради, академічної спільноти, представників органів місцевого самоврядування <https://cutt.ly/zwvwpNs>, публічних обговорень на Раді роботодавців факультету економіки і природокористування відстежують запити та повністю враховували інтереси різних груп під час удосконалення ОП. До розробки ОП 2022 року було залучено першого заступника міського голови Бережанської міської ради, к.е.н. Лук'янову М.М., ОП 2023 року – головного економіста ТзОВ «Бучагагрохлібпром» Луців І.М. та здобувачку ОП Николин Л. Потужною позитивною практикою, яка використовується у діяльності ВП НУБІП БАТІ, є проведення експертизи проекту ОП профільними фахівцями постійно діючої комісії з контролю за організацією якості освітнього процесу базового закладу – НУБІП (затверджена наказом ректора від 26.01.2022р. №58). Залученість до проведення цієї експертизи підтвердили у ході відкритої зустрічі декан економічного факультету НУБІП проф. Діброва А.Д., зав. кафедри економіки проф. Байдала В.В. Наявні позитивні рецензії та відгуки на ОП <https://cutt.ly/pwvwezBX> представників академічної спільноти зарубіжних (Dr. Bozena Kuchmacz «University of the Third Age in Gromadka», doc. Filip Sikora «WSG University in Bydgoszcz») та вітчизняних університетів, органів місцевого самоврядування - Тернопільської обласної ради, Саранчуківської ОТГ, регіональних бізнес-структур. На зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами підтверджений факт врахування пропозицій стейкхолдерів, при цьому ними також були висловлені пропозиції у подальшому удосконалювати ОП з метою продукування інноваційно-авторських підходів. Слід відзначити наявність високого рівня довіри, тісного контакту та партнерських відносин випускової кафедри з роботодавцями, які не тільки підтвердили співпрацю з ЗВО щодо участі в удосконаленні змісту ОП, а засвідчили готовність у майбутньому надавати здобувачам місця практики з подальшим працевлаштуванням, залучати НПП та здобувачів до проєктної роботи, сумісно працювати над розробкою та впровадженням реальних кейсів для навчання. У ЗВО діє «Положення про ОП» <https://cutt.ly/nwvt5xQW>, яким передбачено щорічний перегляд та слід відзначити дотримання процедур перегляду. Проєкти ОП висвітлюються на сайті Університету для публічного обговорення <https://cutt.ly/fwvyrXHF>, запропоновано направлення пропозицій на електронну пошту гаранта, відзначається достатня активність стейкхолдерів (у 2023р. – отримано пропозиції від 11 представників), отримані пропозиції узагальнюються та фіксується кінцеве прийняте рішення щодо врахування <https://cutt.ly/KwvydyD>. ЕГ дійшла висновку, що цілі ОП та програмні результати навчання повноцінно визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів на системній основі.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП «Економіка підприємства» відповідає актуальним потребам і трендам розвитку спеціальності 051 «Економіка» та ринку праці, враховуючи її спрямованість на оволодіння фундаментальними знаннями з економіки та аграрну профілізацію у поєднанні з новітніми вимогами до компетентності фахівців (володіння ІКТ з моделювання у виробничих системах, іноземною мовою професійного спілкування, застосування проєктного підходу, забезпечення інноваційного розвитку та ін.). ВП НУБІП «БАТІ» продемонстрував, що ОП має чітко виражений галузевий та регіональний контекст, який проявляється через врахування запиту роботодавців до Тернопільського обласного центру зайнятості, серед яких вакансія економіста у професійній групі «Професіонали, фахівці» є однією з найбільш затребуваних <https://cutt.ly/9wvyRYVo>; думок роботодавців аграрної сфери; специфіки регіону - ЗВО орієнтується на аграрну спеціалізацію Західного регіону України, причому Тернопільська область займає 1 місце за аграрною спрямованістю соціально-економічного розвитку; діючу «Стратегію розвитку Тернопільської області на 2021 – 2027 роки» та відображено через тематику курсових і магістерських робіт <https://cutt.ly/Zwvy4YtH>, проходження виробничої практики <https://cutt.ly/iwvy4bae>, наукову діяльність НПП і магістрантів. Випускова кафедра з 2020 року виконує НДДКР на тему «Організаційно-економічне обґрунтування розвитку ОТГ» (державний реєстраційний номер: 0120U101848) на замовлення відділу економічного розвитку Бережанської районної державної адміністрації, метою якої є розробка практичних рекомендацій підвищення ефективності виробничої діяльності аграрних формувань та забезпечення сталого розвитку сільських територій <https://cutt.ly/gwvutLZC>. Також про системне сприяння НДР здобувачів свідчить функціонування та результативність студентського наукового гуртка «Сучасний економіст» <https://cutt.ly/2wvy6Qxr>. У самоаналізі ЗВО зазначено, що при формулюванні цілей і ПРН ОП, переліку ОК, їх змістового наповнення проаналізовано та враховано досвід аналогічних програм вітчизняних ЗВО, зокрема, розглядалися ОП НУБІП України (базового закладу) <https://nubip.edu.ua/node/46601> та інших вітчизняних (Державного біотехнологічного університету, Сумського національного аграрного університету, Дніпровського державного аграрно-економічного університету, Полтавського державного аграрного університету, Одеського державного аграрного університету, Херсонського державного аграрно-економічного університету, Подільського державного університету) та зарубіжних: Жешувського університету, Університету торгівлі і послуг – Академії прикладних наук в Познані. У ході зустрічей НПП та адміністрація факультету вказували на використання результатів підвищення кваліфікації та стажувань <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/stazh-31.html> у зміст ОК. ЕГ дійшла висновку, що цілі освітньої програми та її зміст, ПРН враховують тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст у належному змісті.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Програмні результати навчання та форма атестації здобувачів вищої освіти ОП «Економіка підприємства» спеціальності 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, який затверджений Наказом МОН України від 04.03.2020 р. № 382. ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає заявленим програмним результатам навчання, що забезпечено опануванням передбачених освітніх компонентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Активне залучення усіх категорій стейкхолдерів до розробки та оновлення ОП (фахівців-практиків із керівного складу органів місцевого самоврядування, профільних спеціалістів аграрних підприємств, академічної спільноти, здобувачів, випускників тощо) з використанням різних форм. Системна підтримка від роботодавців, які надають підтвердження намірів продовження співпраці, сприяння організації практики, майбутньому працевлаштуванню випускників за ОП, проведення виїзних занять на аграрних підприємствах, залучення практиків до проведення гостьових лекцій. Потужною позитивною практикою є проведення експертизи проекту ОП профільними фахівцями постійно діючої комісії з контролю за організацією якості освітнього процесу базового закладу – НУБіП України. Наявність фокусу ОП вказує на її особливість у порівнянні з аналогічними ОП спеціальності 051 «Економіка» інших ЗВО та відображає наявну галузеву (аграрну) спрямованість освітньої діяльності ВП НУБіП України БАТІ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкою стороною є обмежене врахування при удосконаленні ОП досвіду аналогічних ОП зарубіжних закладів освіти (використано досвід 2-х ЗВО Польщі). Рекомендація: при організації підготовки до наступного перегляду ОП ширше ознайомитися з зарубіжними практиками реалізації аналогічних ОП, що сприятиме впровадженню прогресивних трендів зі спеціальності різних країн, міжнародній освітній конвергенції та трансферу знань.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У ході роботи з критерієм 1, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 1.1-1.4 та відповідають рівню В за критерієм 1 з недоліками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

В цілому обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства для другого (магістерського) рівня вищої освіти та відповідного Стандарту вищої освіти. Це підтверджується результатами аналізу описів ОП редакцій 2022р та 2023 р., навчальних планів, робочих навчальних програм, методичного забезпечення освітніх компонент ОП, зустрічей з фокус-групами. Чинними є опис ОП і навчальний план у редакції 2022 року, за яким завершує навчання 2 курс, у редакції 2023 року – розпочав навчатися 1 курс. Загальний обсяг ОП редакцій 2022 р. та 2023 р. становить 90 кредитів ECTS. Структура ОП 2022 р. <https://cutt.ly/7wviyyJ8> та 2023 р. <https://cutt.ly/bwviyFYE> є такою: нормативна складова охоплює 66 кредитів (73,3% загального обсягу), зокрема – навчальні дисципліни 43 кредитів, практична підготовка 15 кредитів, підготовка і захист кваліфікаційної магістерської роботи - 8 кредитів; обсяг освітніх компонентів за вибором здобувачів становить 24 кредитів (26,7% загального обсягу). Зміст навчального плану відповідає опису ОП. Термін навчання - 1 рік 4 місяці. За графіком освітнього процесу у ВП НУБіП України БАТІ початок I семестру 2022-2023 н.р. денної форми здобуття вищої освіти передбачено з 03 жовтня 2023 р. та завершується 31.12.2023 р. <https://cutt.ly/hwvuNQyo>, <https://cutt.ly/dwvu1pKx>, <https://cutt.ly/Dwvu79vp>, що підтверджено у ході зустрічі. Заплановане тижневе навантаження – 24 години, у ході зустрічі було зазначено про періодичні ущільнення. ЕГ дійшла висновку, що обсяг ОП, окремих освітніх компонентів, а також структура і зміст навчального плану є

узгодженими, відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження, зокрема, п. 5 ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП є логічно структурованим та відповідає теоретичному змісту предметної області, визначеного у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». Структура ОП за часом регламентована навчальним планом, яким передбачено поділ навчального періоду на 3 семестри: 1 та 2 – теоретичне навчання, 3 – виробнича практика і підготовка кваліфікаційної магістерської роботи. В цілому зміст ОП достатньо чітко структуровано у контексті загального часу навчання. Включення обов'язкових освітніх компонентів до ОП є обґрунтованим, які у сукупності забезпечують досягнення компетентностей та програмних результатів навчання ОП, з них ОК 7-8 пріоритетно відображають фокус ОП. Розвиток мовної компетентності забезпечується викладанням дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)». Аналіз методичного забезпечення ОК 3-го семестру - виробничої практики <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/pract-051m.html> та процесу написання магістерських робіт, ознайомлення з представленими на запит ЕГ звітів з виробничої практики (проводиться ґрунтовний аналіз діяльності підприємства, при цьому останній розділ «Плани і перспективи розвитку підприємства» має короткий до 2 сторінок тезовий виклад), вказує на доцільність посилення зв'язку між ними, що додатково підсилюється відсутністю переддипломної практики та близькістю підсумкової атестації. Логіко-структурна схема ОП є зрозумілою, релевантною меті програми. Матриці відповідності свідчать, що всі ПРН забезпечуються обов'язковими ОК. На основі аналізу робочих програм та силабусів дисциплін, інтерв'ю зі студентами, викладачами, гарантом ОП, ЕГ дійшла висновку, що передбачений перелік ОК в цілому забезпечує досягнення заявлених ПРН та формування загальних і спеціальних компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП є логічно структурованим та відповідає теоретичному змісту предметної області, визначеного у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». Структура ОП за часом регламентована навчальним планом, яким передбачено поділ навчального періоду на 3 семестри: 1 та 2 – теоретичне навчання, 3 – виробнича практика і підготовка кваліфікаційної магістерської роботи. В цілому зміст ОП достатньо чітко структуровано у контексті загального часу навчання. Включення обов'язкових освітніх компонентів до ОП є обґрунтованим, які у сукупності забезпечують досягнення компетентностей та програмних результатів навчання ОП, з них ОК 7-8 пріоритетно відображають фокус ОП. Розвиток мовної компетентності забезпечується викладанням дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)». Аналіз методичного забезпечення ОК 3-го семестру - виробничої практики <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/pract-051m.html> та процесу написання магістерських робіт, ознайомлення з представленими на запит ЕГ звітів з виробничої практики (проводиться ґрунтовний аналіз діяльності підприємства, при цьому останній розділ «Плани і перспективи розвитку підприємства» має короткий до 2 сторінок тезовий виклад), вказує на доцільність посилення зв'язку між ними, що додатково підсилюється відсутністю переддипломної практики та близькістю підсумкової атестації. Логіко-структурна схема ОП є зрозумілою, релевантною меті програми. Матриці відповідності свідчать, що всі ПРН забезпечуються обов'язковими ОК. На основі аналізу робочих програм та силабусів дисциплін, інтерв'ю зі студентами, викладачами, гарантом ОП, ЕГ дійшла висновку, що передбачений перелік ОК в цілому забезпечує досягнення заявлених ПРН та формування загальних і спеціальних компетентностей.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування ІОТ здобувачів ОП здійснюється у відповідності до п. 2.5 Положення про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/FwvvLfbF>; Положення про ІНП здобувача ВО <https://cutt.ly/Kwvv98uj>; Порядку формування та вибору здобувачами вибіркових дисциплін ОП <http://surl.li/lnupv>. Для ОП пропонується блочна модель вибіркових дисциплін професійної спрямованості. Перелік вибіркових дисциплін за спеціальністю поглиблюють та розширюють предметну область ОП, дублювання дисциплін відсутнє. Перелік ОК актуальний, багато яких є особливо оригінальними – «Економіка розвитку», «Біоекономіка», «Соціально-економічний розвиток територіальних громад», «Виробнича економіка» та підтверджують практико-орієнтованість підготовки здобувачів. Вибіркова компонента ОП має дві складові вибіркової частини – вибір за уподобаннями здобувачів (із загальноінститутського переліку дисциплін <https://cutt.ly/kwvvN8tR>, причому за бажанням можна обирати із переліку ОК для бакалаврів) двох ОК загальною кількістю 6 кредитів (ВКУ 1, ВКУ 2) та вибір 3-х дисциплін вільного вибору за спеціальністю загальною кількістю 18 кредитів – по 1 ОК із кожного з 3-х запропонованих блоків. Обсяг вибіркової частини ОП складає 24 кредити (26,7% загального обсягу), що відповідає встановленим регламентам. У навчальному плані <https://cutt.ly/6wvviYTT>, описі ОП <https://cutt.ly/GwvviZLA> спостерігається різниця підходів: вибіркові компоненти за уподобаннями здобувачів вищої освіти (із загальноінститутського переліку дисциплін) –

фіксуються як «Вибіркова дисципліна 1», «Вибіркова дисципліна 2» без конкретизації назви, у той час як дисципліни вільного вибору за спеціальністю вказуються з конкретною назвою. Слід відзначити, що застосування блочної системи пропозиції дисциплін вільного вибору за спеціальністю дещо обмежує вибір здобувачів, у майбутньому бажано забезпечити альтернативну рекомендованим блокам абсолютно вільну траєкторію для кожного здобувача. При цьому не рекомендується чітка регламентація назв вибірових компонентів у навчальному плані та описі ОП. Процедура вибору включає інформування студентів 1-го року навчання магістратури про вибірову частину ОП до початку навчального року (після зарахування на навчання); ознайомлення здобувачів з переліком та змістом вибірових дисциплін, викладачами (силабуси <https://cutt.ly/YwvvoPaq>, анотації <https://cutt.ly/ywvvoRji>); фіксація вибору здобувача в паперовому або електронному варіанті. Про усвідомлений підхід здобувачів до формування ІОТ свідчить факт пропозиції здобувачами внесення до переліку вибірових ОК дисципліни «Біоекономіка», що підтвердила у ході зустрічі зі здобувачами Николін Л. Результати анкетування вказують на задоволеність здобувачів формуванням ІОТ <http://surl.li/lnuqr>. ЕГ констатує дотримання системи та принципів вибору дисциплін, реальність індивідуального вибору, зручність та зрозумілість процедури вибору, задоволеність студентів переліком професійних та загальних дисциплін для вибору.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Порядок організації та проведення практики здобувачів визначається відповідно до Положення про практичну підготовку у ВП НУБіП України БАТІ www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Education/bati_edu_r30.pdf. На ОП та НП 2023 р. передбачають практичну підготовку здобувачів, що здійснюється під час проведення практичних занять та проходження виробничої практики, яка відбувається в 3 семестрі протягом 15 тижнів і складає 15 кредитів ЄКТС. У НП відведено 46% обсягу аудиторних годин на практичні заняття з метою формування практичних професійних умінь. ЗВО широко застосовує практику залучення професіоналів-практиків до освітнього процесу <http://surl.li/loeyu> та проведення занять на виробництві <http://surl.li/loeyu>. Виробнича практика є обов'язковою ОК практичної підготовки і дозволяє сформувати у здобувачів фахові компетентності (СК 1, 3-7, 11-12) та досягти відповідних ПРН. ЕГ зазначає, що метою виробничої практики є оволодіння здобувачами ВО актуальними інструментами аналізу діяльності аграрного підприємства, набуття практичних умінь щодо ідентифікації, оцінювання та управління функціональними напрямками діяльності підприємства. Під час інтерв'ю ЕГ зі здобувачами, випускниками ОП УФЕБ було підтверджено, що ЗВО надає бази практики, а також є можливість самостійно обирати підприємство. На зустрічі з представниками роботодавців ЕГ підтверджено, що вони зацікавлені в співпраці з ВП НУБіП України «БАТІ» і надають бази практики для студентів ОП. Робоча програма та методичні рекомендації щодо проведення виробничої практики, розташовані на сайті кафедри <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/pract-051m.html>, наказ про проведення виробничої практики, звіти з практики було надано гарантом ОП за запитом ЕГ. Після ознайомлення з наданими документами ЕГ може відзначити, що базами практики є аграрні підприємства різних організаційно-правових форм. На основі аналізу звітів ЕГ зазначає, що у процесі проходження виробничої практики проводиться ґрунтовний аналіз діяльності підприємства, при цьому останній розділ «Плани і перспективи розвитку підприємства» має короткий тезовий виклад (до 2 сторінок). При цьому вказуємо на доцільність за відсутності переддипломної практики забезпечити щільніший зв'язок змісту виробничої практики із написанням кваліфікаційної магістерської роботи. В цілому ЕГ зазначає, що ОП і НП передбачають практичну підготовку здобувачів ВО, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Розробниками ОП передбачена можливість відпрацювання комплексу важливих соціальних навичок (мовна компетентність, вміння працювати в команді, критичне мислення, фокусування в умовах багатозадачності, публічні виступи, дотримання дедлайнів, креативність, ерудованість, вміння переконувати, вести переговори, процеси, лідерство, адаптивність, інтерактивна взаємодія, особистісний розвиток, здатність діяти на основі етичних міркувань тощо) в ході опанування ОК1, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10, ОК11. Вивчення іноземної мови (за професійним спрямуванням) сприяє розширенню комунікативних навичок. Умови для відпрацювання перелічених компетентностей передбачені змістом ОК, формами та методами навчання. Формуванню soft skills сприяють використання в освітньому процесі інтерактивних методів навчання, виконання і захист курсової та кваліфікаційної магістерської робіт, проходження виробничої практики, виконання індивідуальних і групових завдань, самостійної роботи. Студенти підтвердили, що викладачі акцентують як змістовну частину кожного виду роботи, так і розвиток soft skills, надають рекомендації та формують спеціальні умови для їх відпрацювання. Також розвиток soft skills розвиваються в рамках функціонуючого наукового гуртка «Сучасний економіст» <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/stud-31/gurt-e.html>, також учасники якого взяли участь у семінарі міжнародної міжвузівської взаємодії в рамках роботи платформи «Наукові дискусії та тренінги soft skills» у Хмельницькому національному університеті (4 травня 2023 р.). Наукові заходи ВП НУБіП України «БАТІ» (семінари, вебінари, круглі столи, конференції) www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/inter-fep/mizhnarodna-sprivratsia/note4253.html, участь здобувачів у студентському самоврядуванні створюють сприятливі передумови та вказують на ефективність роботи у цьому напрямку. ЕГ дійшла висновку, що в межах ОП створені умови для розвитку soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 051 «Економіка» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Планування навчального навантаження здобувачів вищої освіти в ВП НУБіП України БАТІ регулюється «Положенням про освітній процес» <http://surl.li/ffrzi>, «Положенням про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» <http://surl.li/lmvqf> Обсяг ОП відповідає законодавчим нормам і становить 90 кр. <http://surl.li/lmvre>, з них, відповідно до НП: обсяг обов'язкових ОК - 66 кр., обсяг вибіркових - 24 кр. Детальний аналіз НП 2022 р. дозволив встановити, що обсяг ОП та ОК (у кредитах ЄКТС) у цілому є відповідним для досягнення цілей і ПРН. Аудиторна робота складає 26,7% загального обсягу, яка формується з лекцій 54,2% (390 год.), практичних занять – 45,8% (330 год.). Слід зазначити, що НП не передбачено проведення лабораторних занять, хоча специфіка ОК 5 «Моделювання в управлінні виробничими системами», ОК 11 «Інформаційні технології на підприємстві» цього потребує, виходячи із РП. Також таку потребу доповнюють фактична чисельність академічних груп та чисельна комплектація кабінетів КТ. За іншими ОК виділення лабораторних робіт доцільна, зважаючи на практико-орієнтованість підготовки здобувачів у ВП НУБіП України БАТІ, яка посилюється сучасними умовами цифровізації процесів на підприємстві. Самостійна робота передбачена як передаудиторною роботою (опрацювання літератури, додаткових матеріалів за курсом), так і після (виконання домашніх завдань, написання курсової та кваліфікаційної магістерської робіт). За опитуванням здобувачів <http://surl.li/lmvrh> 93,2% здобувачів визначили достатність часу для самостійної роботи як високий та дуже високий рівень задоволеності. Але це єдиний вид роботи, про який існує запитання при анкетуваннях здобувачів <http://surl.li/lmvsi>, тому рекомендується конкретизувати у анкетуванні питання щодо трудоємності процесів написання курсової та кваліфікаційної магістерської робіт, звіту з практики. У ході зустрічі зі здобувачами не було висловлено нарікань на перевантаженість. Розподіл часу на самостійну роботу за освітніми компонентами має очевидну кореляцію з кількістю кредитів. Але при цьому рекомендується звернути увагу на облік трудоємності самостійної роботи з дисципліни «Бізнес-планування підприємницької діяльності в аграрних формуваннях» (5 кредитів), зважаючи на написання курсової роботи. Згідно п.2.8 «Положення про підготовку магістрів» <http://surl.li/lmvtr> аудиторне тижневе навантаження за денною формою здобуття вищої освіти при підготовці магістрів становить 18 год., у «Положенні про організацію освітнього процесу» уточнено про 24 год. тижневого навантаження в разі наявності одного семестру практичної підготовки, це витримано при формуванні навчального плану. ЕГ дійшла висновку, що загальний обсяг освітньої програми та освітніх компонентів є коректним в контексті передбаченого обсягу аудиторних годин та часу самостійної роботи, реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОП, що акредитується, не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Позитивною практикою ОП є впровадження новітніх вибіркових компонентів, зокрема здобувачам запропоновано вивчати біоекономіку як високотехнологічну сферу економічної діяльності, соціально-економічний розвиток територіальних громад, які мають науково-дослідницький та прикладний характер. Забезпечення студентів широким вибором профільних баз практики аграрної сфери з мотивованими керівниками від підприємств/установ, поширена практика проведення бінарних занять з практиками на їх локаціях, що забезпечує практико-орієнтованість підготовки за спеціальністю. Надання здобувачам можливостей для розвитку дослідницьких компетентностей, популяризація та широка залученість здобувачів до профільної НДР. Системність створеного та підтримуваного сприятливого освітнього, культурного та соціально-психологічного середовища в університеті з метою формування різностороннє розвиненої та соціально свідомої особистості.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкими сторонами є наявність певної обмеженості при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за рахунок використання блочної моделі дисциплін вільного вибору за спеціальністю; наявна частина нормативних ОК циклу спеціальної (фахової) підготовки (4 із 11) своєю назвою демонструють управлінську спрямованість; слабкий зв'язок змістового наповнення проходження виробничої практики з процесом написання кваліфікаційних магістерських робіт, потреба чого обумовлюється близькістю підсумкової атестації; облік трудоемності навчального навантаження здобувачів за такими складовими навчального плану - самостійної роботи з ОК 6 (зважаючи на написання курсової роботи), написання кваліфікаційної магістерської роботи, проходження практики. Рекомендації: розробити альтернативну рекомендованим блокам дисциплін за спеціальністю абсолютно вільну траєкторію кожного здобувача, уникати чіткої регламентації назв вибіркових компонентів у навчальному плані та описі ОП; переглянути назви ОК циклу спеціальної (фахової) підготовки у контексті теоретичного змісту предметної області спеціальності (змістове наповнення ОК не потребує зміни); удосконалити модель видів/змісту практичної підготовки, яка б забезпечила зв'язок із процесом написання кваліфікаційних магістерських робіт за їх можливою тематикою, що може бути спрямована на широкий спектр - формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства; удосконалити систематичний моніторинг трудоемності навчального навантаження здобувачів на основі самоаналізу робочої групи ОП та включення питань щодо моніторингу вказаних вузьких моментів при опитуваннях студентів у рамках існуючих анкетувань.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

У ході роботи з критерієм 2 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 2.1-2.8. Загалом ОП та освітня діяльність за даною програмою відповідають рівню В за критерієм 2 з недовліками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до ВП НУБіП України БАТІ зі змінами та доповненнями знаходяться у відкритому доступі та розміщені на вебсайті ЗВО <https://cutt.ly/owvbex4> Правила прийому розроблені відповідно до «Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти» в 2023 році (розглянуто на Вченій раді ВП НУБіП України БАТІ та затверджено Вченою Радою НУБіП України 26.04.2023 р.). Правила прийому на навчання є чіткими, зрозумілими та не містять дискримінаційних положень, що було підтверджено під час онлайн-зустрічі зі здобувачами освіти. Процедура вступу та вимоги до вступників на ОП «Економіка підприємства» чітко прописано у «Правилах прийому», висвітлено інформацію про ліцензовані обсяги прийому, джерела фінансування здобуття вищої освіти, строки та вартість навчання. Програма фахового вступного випробування на ОП «Економіка підприємства» розглянута на засіданні приймальної комісії ВП НУБіП України «БАТІ» (протокол №4 від 28.04.2023 р.) та розміщена у вільному доступі <https://cutt.ly/IwvbvEEu>. Для зручності пошуку необхідної інформації щодо вступної кампанії потенційними абітурієнтами на вебсайті ЗВО розміщено вкладку «Дорожня карта вступу на ОС «Магістр»» <https://cutt.ly/FwvbmFc1>. ЕГ дійшла висновку, що Правила прийому на навчання за освітньою програмою є зрозумілими та доступними.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК6 або НРК7 на ОП «Економіка підприємства» здійснюється за результатами ЄВІ (поєднує тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови) та ЄФВВ. Вагове співвідношення ЄВІ та ЄФВВ складає 40/60. Правилами прийому передбачено проведення співбесіди замість ЄВІ та вступного фахового випробування замість ЄФВВ для вступників на основі НРК7. Програма вступного фахового випробування оприлюднена на вебсайті ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/LwvbJklo>. Мета вступного фахового випробування на програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» ОП «Економіка підприємства» полягає у перевірці професійних компетенцій з провідних навчальних дисциплін, які вивчають студенти в межах навчального плану ОС «Бакалавр»: «Економіка підприємства», «Організація виробництва», «Планування і контроль на підприємстві», «Економічний аналіз». Фахове вступне випробування проводиться у формі письмового екзамену (формат - виконання тестових завдань), результати якого оцінюються за 200-бальною шкалою. На думку ЕГ, перелік тем, який представлений у програмі, дозволяє достатньою мірою врахувати особливості ОП, проте перевірка знань виключно саме у змістовій формі тестування не в повній мірі розкриє всі

професійні компетенції вступників (оскільки програмою передбачається 40 тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в 5 балів).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється Положенням про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/QwvbLXcE> та Положенням про академічну мобільність студентів ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/cwvbLBWz>. Вільний доступ до зазначених документів на вебсайті ВП НУБіП України БАТІ забезпечує доступність інформації для здобувачів вищої освіти. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО здійснюється шляхом перезарахування отриманих кредитів ЄКТС на підставі додатку до диплому, академічної довідки або програми академічної мобільності. Практики застосування вказаних правил на ОП «Економіка підприємства» не було. ЕГ дійшла висновку, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є чіткими і зрозумілими.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються «Положенням про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/CwvbNLvH> та «Порядком визнання у ВП НУБіП України БАТІ результатів навчання здобувачів вищої освіти», здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://cutt.ly/1wvbNB12>, які оприлюднені на вебсайті ЗВО для всіх учасників навчального процесу. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті включає такі етапи: подання заяви здобувачем (також додаються додаткові документи для підтвердження інформації про неформальне навчання, напр. сертифікат); ідентифікація задекларованих у письмовій формі здобувачем результатів неформального навчання; оцінювання та визнання результатів навчання набутих у неформальній освіті (здійснюється деканатом та гарантом ОП). Під час проведення фокус-груп зі здобувачами освіти, було з'ясовано, що практика зарахування РН, отриманих в неформальній освіті є поширеною та постійно популяризується з боку НПП. Здобувачі освіти 2-го року навчання Олег Макаров та Оксана Миськів розповіли, що пройшли онлайн-курс «Сучасне керівництво проектами - мистецтво порушення правил» на платформі Prometheus і змогли перезарахувати одну тему практичного заняття з навчальної дисципліни «Управління проектами». Позитивною практикою є розміщення рекомендованих курсів неформальної освіти для здобувачів освіти на вебсайті ЗВО <https://cutt.ly/6wvwnmNl>, а також оприлюднення сертифікатів магістрантів ОП «Економіка підприємства» про проходження таких курсів, на основі яких і відбувається перезарахування кредитів ЄКТС (прикл. <https://cutt.ly/uwvnewjL>). ЕГ дійшла висновку, що правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті є чіткими, доступними, зрозумілими та дотримуються під час реалізації ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Здійснюється регулярне інформування здобувачів вищої освіти щодо правил визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної освіти. НПП надають рекомендації щодо вибору курсів неформальної освіти для здобувачів шляхом поширення інформації про такі можливості на вебсайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Зміст завдань фахового вступного випробування передбачає перевірку теоретичних знань у тестовій формі. Рекомендація: при оновленні змісту завдань фахового вступного випробування доцільність виявлення практичних навичок рішення розрахункових економічних задач.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ході роботи з критерієм 3 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 3.1-3.4. Загалом ОП та освітня діяльність за даною програмою відповідають рівню В за критерієм 3 з недовіками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання в межах ОП застосовуються у відповідності до з «Положення про організацію освітнього процесу» <http://surl.li/ffrzi>, а також «Положенням про підготовку магістрів» <http://surl.li/lvnr>, Положенням про організацію індивідуального навчання <http://surl.li/lodwc>, «Тимчасового положення про дистанційне навчання здобувачів ВО у період карантину» <http://surl.li/lodwm> та конкретизовано у кожній робочій програмі за ОК <http://surl.li/lodwt>. Форми навчальних занять є традиційними: лекції, практичні заняття, самостійне опрацювання матеріалів, виконання індивідуальних завдань, практична підготовка, контрольні заходи. Аналіз силабусів, матеріалів курсів, інтерв'ю із студентами та викладачами стали підставою для висновку щодо доволі різноманітних форм навчання і викладання, які застосовуються в навчальному процесі: лекції у форматі діалогу та обговорення, ситуаційні вправи, тести, симуляційні вправи, творчі завдання. На зустрічі НПП засвідчили використання методів активного читання та слухання, рольові ігри, командна робота, метод роботи малих груп, мозкової атаки, захисту проєктів, кейс-метод, імітаційні та проблемно-пошукові методи навчання. У анкетуваннях здобувачі вказали про ефективні форми проведення лекцій, до яких віднесли класичні лекції, лекції-візуалізації (з презентацією), лекція-дискусія; практичних занять – семінари-практикуми, науково-практичні семінари; високий рівень зацікавленості у заходах з фахівцями-практиками. У ході зустрічі здобувачі підтвердили повну задоволеність НПП та організацією освітнього процесу, а при анкетуваннях 97,7% здобувачів підтвердили наявність індивідуального стилю викладачів, які спонукають до підвищення або закріплення інтересу до навчання та майбутньої професійної діяльності <http://surl.li/lodwx>. ОК представлені у силабусах навчальних дисциплін <http://surl.li/lodxe>, робочих програмах, методичних вказівках, які розміщені на платформі дистанційного навчання Moodle <http://surl.li/lodxj> з вільним доступом для всіх учасників освітнього процесу. Продемонстрований у ході резервної зустрічі контент наповненості електронних навчальних курсів дисциплін містить в основному текстові документи. Викладачі і здобувачі свідчать про достатній рівень академічної свободи (вибір структури і змісту курсу, методів роботи із студентами, тематики індивідуальних завдань, тем курсових та кваліфікаційних магістерських робіт тощо) та підтверджують прагнення забезпечити студентоцентрований підхід. Втілення студентоцентрованого навчання і викладання є складовою системи внутрішнього забезпечення якості та конкретизовано у п. 4 Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <http://surl.li/lodxt>. ЕГ дійшла висновку, що форми навчання і викладання в межах ОП загалом відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, а декларовані форми та методи навчання і викладання можуть сприяти досягненню заявлених у ОП цілей та ПРН.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Онлайн-зустріч здобувачів ОП підтвердила доступність та зрозумілість ними цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. Здобувачі мають вільний доступ до робочих програм дисциплін, силабусів, конспектів лекцій, практикумів, методичних вказівок для самостійного вивчення дисциплін обов'язкової та вибіркової складової ОП «Економіка підприємства», які представлені на сайті кафедри економіки і менеджменту <http://surl.li/loaef>, навчальній платформі Moodle <http://surl.li/lodxj>. Для здобувачів доступні репозиторій «DSpace.Bati» <http://surl.li/loear>, наукова бібліотека <http://surl.li/loeas>. Структура робочих програм визначена п. 2.6 «Положення про організацію освітнього процесу» <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/institut/biblioteka-bati.html>, для зручності користування НПП зразки РП виведено у оперативні закладки сайту <http://surl.li/loeaw>. РП містить детальний опис її цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання, списку основної та додаткової літератури. Здобувачі підтвердили, що на першому занятті їм надається інформація щодо критеріїв оцінювання, цілей, змісту та програмних результатів. Усі вибіркові компоненти ОП забезпечено анотаціями навчальних дисциплін, що знаходяться у відкритому доступі на сайті кафедри <http://surl.li/loek>, яку здобувачі використовують у процесі вибору дисциплін для формування ІОТ. З урахуванням результатів аналізу навчально-методичного забезпечення та задоволеності здобувачів організацією інформування, ЕГ робить висновок щодо достатнього рівня відповідності вимогам підкритерію

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Спрямованістю наукових досліджень та організації наукової роботи здобувачів ОП є зв'язок науки, навчання і практичних навичок, що у сукупному результаті має забезпечувати здатність випускника до інноваційної діяльності. Наукова складова ОП регламентується у «Положенні про підготовку магістрів» <http://surl.li/lnvtr>, «Положенні про підготовку і захист кваліфікаційної магістерської роботи» <http://surl.li/loeci>. Вихідною основою освітньої складової ОП щодо формування дослідницької компетентності є ОК1 «Методологія наукових досліджень», яка забезпечує здобуття студентами відповідних навичок щодо оформлення результатів проведеної ними наукової роботи, що і підтверджено змістом РП <http://surl.li/loesp>. Наступним обов'язковим освітньо-науковим результатом, який передбачений на ОП, є кваліфікаційна магістерська робота, яка має містити елементи дослідництва та інновацій, метою написання якої є поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій та заходів щодо їх впровадження <http://surl.li/loecs>. Координацію науково-дослідної діяльності здобувачів здійснюють НПП, гарант узагальнює та аналізує результати НДР здобувачів ОП. Під час зустрічей зі здобувачами ЕГ впевнилась, що вони заохочуються викладачами до написання якісних курсових, магістерських робіт, здобувачів постійно інформують про проведення наукових заходів, залучають до розробки наукової теми кафедри «Організаційно-економічне обґрунтування розвитку об'єднаних територіальних громад» та ініціативних досліджень НПП <http://surl.li/loesw>. Найважливішим системним сприянням науковій роботі здобувачів через проведення власних наукових заходів та активній участі у зовнішніх. Зокрема, у 2022-2023 рр. було ініційовано та проведено із залученням здобувачів майстер-клас «Основні види науково-дослідної роботи здобувача вищої освіти», круглий стіл «Інноваційний розвиток галузей аграрного сектора України», науковий семінар-диспут «Конкурентоспроможність галузей аграрного сектора економіки в умовах глобалізації», науково-практичний семінар «Агробізнес в умовах воєнного стану», студентська наукова конференція присвячена 125 річниці НУБІП України. Загалом за 2022-2023 н.р. магістранти опублікували 47 тез <http://surl.li/loedy>. Також дослідницькі навички розвиваються в рамках наукового гуртка «Сучасний економіст» <http://surl.li/loedn>. Учасники гуртка у 2023 році взяли участь у засіданні робочої групи з розробки «Стратегічного плану розвитку Саранчуківської територіальної громади»; магістрантка Николин Л. стала переможницею I-го туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Під час проведених зустрічей з фокус-групами здобувачів та НПП ЕГ встановила, що здобувачі ОП в освітньому процесі можуть самостійно обирати тематику наукових досліджень і наукових керівників, виходячи з власних потреб та перспектив. ЕГ дійшла висновку щодо достатнього спрямування навчання на розвиток дослідницьких компетентностей в контексті цільового спрямування ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Механізм оновлення ОК відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу» <http://surl.li/loeol>, згідно чого робочі програми дисциплін оновлюються щорічно до початку навчального року і оприлюднюються на сайті кафедри <http://surl.li/loeog> та в ЕНК на платформі Moodle www.nipbati.nubip.edu.ua/. Під час онлайн-зустрічі з академічним персоналом НПП зазначили, що в процесі викладання навчальних дисциплін вони постійно оновлюють зміст освітніх компонентів на основі результатів власних наукових досягнень (досліджень кандидатської дисертації Литвинова В., наукових статей у фахових виданнях та у т.ч. які індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus, WoS), підвищення кваліфікації та стажувань <http://surl.li/loeoy>. Викладачі застосовують під час навчання широке коло інформаційних ресурсів, що також дає змогу проводити сучасні наукові дослідження та використовувати актуальні емпіричні дані в освітній процес. Зміст ОК та використовувани методи в цілому складають позитивне враження, але при цьому наявний факт використання у робочих програмах та силабусах деяких ОК зовнішніх застарілих рекомендованих джерел, що повинно стати предметом уваги при проходженні наступної процедури затвердження. Слід відзначити новітній перелік вибіркового ОК за спеціальністю, зокрема «Економіка розвитку», «Біоекономіка», «Соціально-економічний розвиток територіальних громад», «Виробнича економіка». Позитивною практикою є плідна різностороння співпраця з практиками щодо розробки наукових тем на замовлення органів місцевого самоврядування, участі представників НПП у розробці програм соціально-економічного розвитку Бережанської міської ради та Саранчуківської об'єднаної територіальної громади, що надає додатковий зворотній відгук щодо довіри від практиків та вказує на синергію партнерства освіти, муніципалітетів та бізнесу, зокрема і задля якісної реалізації ОП. Таким чином, ЕГ засвідчує загалом достатню міру оновлення змісту реалізації ОП на основі наукових досягнень і сучасних практик з економіки підприємства.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ОП забезпечує інтернаціоналізацію освітньої діяльності завдяки поєднанню включеності НПП у міжнародний контекст освітньої та професійної діяльності, зокрема: публікації у міжнародних виданнях, участь у міжнародних наукових конференціях, співпраці з міжнародними партнерами та продовження її налагодження. Академічна мобільність <http://surl.li/loaue> здійснюється на основі угод із закордонними ЗВО <http://surl.li/loaui> та регламентується Положенням про порядок організації практики студентів за кордоном <http://surl.li/loaui>, Положенням про академічну мобільність студентів БАТІ <http://surl.li/loaus>. Міжнародний досвід академічної мобільності через участь у програмі Erasmus + в межах напряму КА1: мобільність викладачів ЗВО з метою стажування і викладання в Жешувському університеті (Польща) отримала к.п.н., доцент кафедри гуманітарної освіти і туризму Зоряна Дзюбата, який реалізовано в рамках викладання ОК «Іноземна мова (за професійним

спрямуванням)) <http://surl.li/loaux>. Наразі йде підготовка до здійснення академічної мобільності здобувачкою Бандурою Т. у жовтні 2023р. до WSHiU Akademia Nauk Stosowanych. Також інтернаціоналізація здійснюється через: -міжнародні стажування НПП, зокрема Христенко Г. – ун-т VUZF (Болгарія); Жибак М., Судомир С. – Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Gromadce (Польща); Судомир С. – Краківський економ. ун-т, Legnica Special Economic Zone S.A., Ун-т економіки у Бидгощі, WSHiU Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu (Польща), Католицький університет (Словаччина), European Academy of sciences and research (Німеччина) <http://surl.li/loavi>; - участь у Міжнародних науково-практичних конференціях, семінарах, гостьових лекціях закордонних колег <http://surl.li/loatx>, <http://surl.li/loaia>; - проходження практик здобувачами за кордоном (Патіота А., Гадуп'як О. проходили виробничу практику на фермерському господарстві Spargel Ragozen у Німеччині, Романенко Б. – у Норвегії) <http://surl.li/loavm>. Інтернаціоналізація освітньої діяльності для здобувачів ОП здійснюється на основі залученості до гостьових лекцій іноземних лекторів (на зустрічі було підтверджено лекцій від WSHiU Akademia Nauk Stosowanych), використання для професійного розвитку потенціалу неформальної освіти від зарубіжних розробників навчальних платформ, усвідомлене прагнення вивчення міжнародних стандартів ведення бізнесу під час гостьових лекцій від фахівців-практиків (Кладочний В., ПП «Ларіон А»). Викладачі Литвінов В., Судомир С. мають сертифікати з володіння англійською мовою на рівні B2. Інтернаціоналізації сприяють наявні можливості безкоштовного доступу ВП НУБіП України БАТІ до НМБД Scopus, WoS <http://surl.li/loavu>. ЕГ дійшла висновку, що загалом навчання на ОП, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності, широту використання чого доцільно продовжити.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Системна популяризація та ефективна науково-дослідна робота здобувачів ОП, яка є усталеною в системі прийнятої наукової активності у закладі та цілеспрямовано координується гарантом та НПП. Позитивною практикою є плідна різностороння співпраця з практиками щодо розробки наукових тем на замовлення органів місцевого самоврядування, участі представників НПП у розробці програм соціального-економічного розвитку локальних територій, що сприяє якісній реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Контент наповненості електронних навчальних курсів дисциплін містить здебільшого текстові документи. Використання у робочих програмах та силабусах деяких ОК завеликої частки застарілих рекомендованих джерел. Рекомендації: НПП прагнути наповнювати електронні навчальні курси у системі Moodle навчальним контентом з візуалізацією, що сприятиме підвищенню результативності навчальної діяльності здобувачів за рахунок розширення дидактичних засобів цифрового освітнього середовища; при проходженні процедури затвердження РП у 2023/2024 н.р. звернути увагу на використання оновленого переліку рекомендованої літератури за ОК.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У ході роботи з критерієм 4, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1 - 4.5, що загалом відповідає рівню В за критерієм 4 з недоліками, що не є суттєвими. Рекомендації ЕГ є досяжними.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/owvnlE5O> та «Положенням про екзамени та заліки» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/dwvnlUBp>. Під час зустрічей із здобувачами, ЕГ з'ясувала, що на перших заняттях відбувається інформування щодо критеріїв оцінювання та контрольних заходів. Основними видами контролю знань

здобувачів є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Навчальний матеріал ОК, які викладаються протягом одного семестру, поділяється лекторами на два-три змістові модулі, за кожен з яких здобувач освіти може отримати максимум 100 балів (70 балів - поточний контроль, 30 - модульний контроль). В рамках поточного контролю в якості конкретних контрольних заходів, в залежності від ОК, виступають усне опитування, розв'язування задач, тестування, комплексні завдання, самостійні та контрольні роботи (в т.ч. в Moodle). В рамках проміжної атестації контрольними заходами є тестування, письмова контрольна робота, колоквиум або результат експерименту. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти шляхом обчислення середнього балу, який не може перевищувати 70 балів (ЗВО має розроблену формулу обчислення рейтингової оцінки; формулу відображено у робочих програмах кожної ОК). Під час відео-зустрічі зі здобувачами освіти було з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання для них є зрозумілими: Олег Макаров пояснив принцип розрахунку рейтингового балу за формулою, а Марія Дранчук зазначила, що здобувачі можуть ознайомитися з детальними критеріями оцінювання кожної ОК в системі Moodle, що також було підтверджено під час резервної відео-зустрічі (здійснювалася демонстрація системи Moodle). Підсумковий контроль з навчальних дисциплін на ОП здійснюється у таких формах: складання екзамену або проведення заліку. Екзамен проводиться за екзаменаційним білетом, який складається з тестових завдань та запитань з розгорнутою відповіддю (підтверджено під час відео-зустрічі зі здобувачами), залік - переважно у формі тестування. Результати поточного та проміжного контролю заносяться до друкованого журналу групи або повідомляються на прохання здобувача освіти в індивідуальному порядку викладачем. ЕГ дійшла висновку, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

За ОП передбачено виконання кваліфікаційної роботи, атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи. Кафедрою економіки і менеджменту розроблено Методичні вказівки до виконання і захисту кваліфікаційної магістерської роботи фахівцями другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» <https://cutt.ly/zwvnHsoG>, де зазначено, що кваліфікаційна робота виконується на основі аналізу діяльності аграрних підприємств, містить теоретичне осмислення його економічного і соціального розвитку, а також обґрунтування напрямів підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Також на вебсайті ЗВО розміщено тематику кваліфікаційних робіт магістрів <https://cutt.ly/lwvnHNxp>, проте перелік рекомендованих тем не включає пропозиції, які б розглядали аспекти воєнного стану в Україні та процесу післявоєнної відбудови. ЕГ дійшла висновку, що форма атестації, що передбачена ОП, відповідає вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» другого (магістерського) рівня

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів у ВП НУБіП України БАТІ регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/PwvvnMqPr>, «Положенням про екзамени та заліки» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/2wvvnMh7r>, «Положенням про екзаменаційні комісії» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/7wvvnMEZ4> та «Положенням про підготовку магістрів» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/zwvvnMJNх>. Вся інформація з наведених Положень є доступною для учасників освітнього процесу і розміщена на офіційному вебсайті ЗВО. У силабусах дисциплін визначено процедури проведення контрольних заходів (описано форми контролю, методи, критерії оцінювання та політику курсу). Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. «Положення про екзамени та заліки» у ВП НУБіП України БАТІ визначає, що здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену або заліку з дисципліни, якщо з цієї дисципліни ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та робочою навчальною програмою, а його рейтинг з цієї дисципліни становить не менше, ніж 42 бали (п. 3.3). Для забезпечення об'єктивності оцінювання заліку та екзамену у здобувачів приймають два НПП, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами освіти та НПП. Для захисту кваліфікаційних магістерських робіт щорічно створюється екзаменаційна комісія. Головою ЕК може призначатись науково-педагогічний працівник зі спеціальності (ОП), який не є працівником Інституту («Положення про організацію освітнього процесу» у ВП НУБіП України БАТІ). Процедура врегулювання конфліктів ситуацій регламентується «Положенням про екзамен та заліки» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/Mwvvnun2w>. Наказом директора Інституту на кожному факультеті створюється постійно діюча апеляційна комісія для розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти на результати складання екзаменів під час екзаменаційних сесій. ЕГ дійшла висновку, що під час реалізації ОП дотримуються чітких правил проведення контрольних заходів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ВП НУБіП України БАТІ регламентують «Положення про організацію освітнього процесу» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/YwvmgrYc>, «Положення про академічну доброчесність» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/6wvmgfsz> та «Кодекс академічної доброчесності» ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/Bwvmgmka>. Під час зустрічі з працівниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів було з'ясовано, що у ЗВО проводять заходи з популяризації академічної доброчесності на базі наукової бібліотеки (зазначила директор бібліотеки Оксана Кочмар) для всіх здобувачів освіти. Під час робочих зустрічей зі здобувачами освіти, студентським самоврядуванням та НПП, ЕГ засвідчилась, що у ЗВО проводяться семінари, форуми та інші заходи з популяризації правил академічної доброчесності. НПП проводить роз'яснення щодо принципів забезпечення академічної доброчесності під час проведення занять та консультацій зі здобувачами. Також у ВП НУБіП України БАТІ діє «Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату» <https://cutt.ly/Pwvmn8ZB>, мета якого полягає у врегулюванні процедури виявлення та запобігання плагіату в академічних текстах. ЗВО для перевірки наукових матеріалів на наявність плагіату використовує програмне забезпечення «Unicheck» (договір про співпрацю №В16-10/010 від 16.10.2022 р., надано на запит ЕГ). У рамках заходів щодо запобігання порушень правил академічної доброчесності, магістерські роботи здобувачів вищої освіти розміщуються у спеціальному розділі репозитарії Інституту <https://cutt.ly/IwvmRKb9>. ЕГ дійшла висновку, що у ЗВО високий рівень популяризації правил академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

озитивною практикою в контексті критерію 5 є наявність рейтингу з додаткової роботи, який додається до рейтингу з навчальної (не може перевищувати 20 балів, визначається лектором і надається здобувачам вищої освіти за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня їх знань з дисципліни: перемоги в олімпіадах, конкурсах тощо). Оприлюднення кваліфікаційних (магістерських) робіт у репозитарії ВП НУБіП України БАТІ у вільному доступі, що дозволяє студентам, науковцям та іншим стейкхолдерам отримувати доступ до досліджень. Високий рівень популяризації дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ вважає недоліком той факт, що перелік рекомендованих тем магістерських робіт не включає пропозиції, які б розглядали аспекти воєнного стану в Україні та процесів післявоєнної відбудови (тим більше при написанні роботи на основі аналізу діяльності аграрних підприємств). ЕГ рекомендує переглянути та актуалізувати теми кваліфікаційних магістерських робіт до кінця навчального року. В умовах діджиталізації ЕГ визначила прогалиною відсутність платформи для оприлюднення результатів навчання здобувачів освіти, яка дозволила б постійно відстежувати поточну кількість балів кожному здобувачу і забезпечила прозорість оцінювання. ЕГ рекомендує створити уніфіковану платформу для оприлюднення результатів оцінювання студентства, наприклад - електронний журнал. Рекомендація може бути досяжною до кінця навчального року.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

У ході роботи з критерієм 5, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 - 5.4 та відповідає рівню В. Рекомендації є досяжними.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання.

До реалізації ОП залучені викладачі із складу НПП кафедри економіки і менеджменту та інших структурних підрозділів університету. У складі НПП 7 викладачів, згідно табл. 2 відомостей СО, серед яких 2 доктора наук (8,6% – Судомир С., Жибак М.), 5 кандидатів наук (71,4% – Літвінов В., Гурська І., Качурський В., Христенко Г., Дзюбата З.); з них 2 професори (28,6%), 5 доцентів (71,4%). Частка викладачів, що мають науковий ступінь доктора або кандидата наук та читають лекції з навчальних дисциплін за спеціальністю і працюють на постійній основі, 100%. Склад кафедри економіки і менеджменту висвітлено на сайті <https://cutt.ly/YwbeNnt2>, проте доцільно додати більше персональної інформації щодо наукових інтересів, педагогічної майстерності викладачів, що забезпечують дану ОП. Відомості про підвищення кваліфікації <https://cutt.ly/AwbeNSeG> та рейтинг викладачів кафедри висвітлено на сайті ЗВО <https://cutt.ly/KwvLXlrE>. Проведений ЕГ аналіз кадрового складу та відповідності Ліцензійним вимогам дав змогу визначити достатній рівень відповідності академічної кваліфікації НПП освітнім компонентам, які вони викладають на ОП. ЕГ в цьому засвідчилась з відомостей про самооцінювання (наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, атестати про вчене звання, підвищення кваліфікації, наукові публікації у фахових виданнях, зокрема у виданнях з індексацією у НБД Scopus та/або WoS тощо). Під час спілкування з НПП ЕГ з'ясувала, що про наявність сертифікатів з іноземної мови на рівні B2 (Літвінов В., Судомир С.) НПП систематично проходять підвищення кваліфікації та стажування, про що свідчить значна кількість представлених на сайті сертифікатів (кількість кредитів перевищує 6 кредитів) <https://cutt.ly/mwbeNZXF>. Найбільш значущі – це міжнародне стажування НПП, зокрема ХристенкоГ. – ун-т VUZF, Болгарія; ЖибакМ., СудомирС. – Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Gromadce, Польща; Судомир С. – Краківський економ. ун-т, Legnica Special Economic Zone S.A. та інші. Результати стажування позитивно впливають на оновлення ОК за даною ОП та при їх викладанні. Результати наукових здобутків проф. Судомир С. (монографія «Формування результативної системи управління розвитком с.-г. підприємств», 2019р., навч. посібник «Стратегічний менеджмент», 2020р.) використовуються під час викладання ОК Економічне управління підприємством, Стратегічне управління підприємством, Конкуренентоспроможність аграрного підприємства. ОК, академічна і професійна кваліфікація НПП дозволяють досягти задекларованих цілей та ПРН за даною ОП. Всі НПП, що залучаються до наукового керівництва кваліфікаційних робіт мають науковий ступінь. ЕГ вважає, що кваліфікація викладачів, задіяних для реалізації даної ОП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання, проте доцільно спрямувати зусилля на стимулювання викладачів сертифікату B2 з іноземної мови міжнародного визнання та публікації в НБД.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЕГ відмічає структурованість та прозорість процедури відбору, що наведена в Положенні про кадрову (конкурсну) комісію <https://cutt.ly/iwvmhbPE> та в Положенні про конкурсний відбір та призначення на посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників <https://cutt.ly/AwbeMqrw>. Під час он-лайн зустрічей з НПП експерти впевнились, що при проведенні конкурсу на посади викладачів саме їхній професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно до цілей ОП є вирішальними для результатів конкурсного добору. Так Літвінов В. – доцент кафедри економіки і менеджменту зазначив, що 30.06.2023 р. відбувся конкурс на заміщення вакантних посад, в якому він брав участь відно до задекларованих вимог. ЕГ встановила, що конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Оголошення про вакантні посади висвітлюються на сайті ЗВО та в місцевій пресі, що зазначили під час он-спілкування як НПП – ХристенкоГ., Літвінов В. так і Фльонц Д. – провідна фахівчиня з кадрів. Обговорення кандидатур претендентів на заміщення посад проводиться колективом відповідної кафедри за їх присутності (за відсутності претендента його кандидатура обговорюється лише за наданої письмової згоди). ЕГ з'ясувала, що для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента кафедра йому може бути запропоновано провести відкрите лекційне/ практичне заняття. При відборі на вакантні посади НПП конкурсна комісія ЗВО враховує інформацію про види та результати професійної діяльності кандидата за спеціальністю, а саме як відповідність наукових та навчально-методичних праць профілю відповідних освітніх компонент, наявність стажування та підвищення кваліфікації за останні роки (у т.ч. міжнародного), документів про рівень володіння іноземною мовою тощо. Гарант, менеджмент ЗВО під час зустрічей зазначили, що при конкурсному відборі обов'язково враховується рейтинг викладачів та їх відповідність ліцензійним вимогам. Після проходження конкурсного відбору з НПП укладається контракт. В процесі спілкування з фокус-групою НПП та провідною фахівчиною з кадрів, ЕГ встановила, що викладачі обираються строком до 3 років. Експертна група дійшла висновку, що все окреслене забезпечує формування кваліфікованого колективу НПП відповідно до потреб ОП «Економіка підприємства» та обґрунтовує достатньо високий рівень професіоналізму при викладанні за нею.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Кафедра економіки і менеджменту, яка реалізує ОП «Економіка підприємства» плідно співпрацює зі стейкхолдерами і залучає їх до організації та реалізації освітнього процесу при перегляді змісту ОП [Zauv_2023.pdf](https://pubip.edu.ua) (pubip.edu.ua). Така взаємодія відбувається завдяки участі стейкхолдерів у процесі проведення гостьових лекцій, бінарних занять, практичних занять на базі партнерів-роботодавців <https://cutt.ly/SwvYqDi>; участі в обговоренні ОП через анкетування <https://cutt.ly/1wbeMnZL> та на засіданнях ради роботодавців <https://cutt.ly/ewvQpca5>, <https://cutt.ly/lwvQpUhv>; рецензування ОП <https://cutt.ly/pwvQadd3>; організації баз виробничих практик на підставі укладених договорів <https://cutt.ly/TwvQaNyO>; організації стажування НПП на виробництві

<https://cutt.ly/DwbeMLUW>; робочих зустрічей з обговорення напрямів вдосконалення освітнього процесу та наявних вакансій для працевлаштування випускників <https://cutt.ly/2wvQuGyl>, <https://cutt.ly/qwvQixQh>. ЕГ знайшло підтвердження, що залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОПП має різноплановий та системний характер. Регулярна співпраця зі стейкхолдерами регламентується Положенням про Ради роботодавців у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/owbeMsoO> та Положенням про Раду роботодавців факультету економіки і природокористування у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» <https://cutt.ly/TwvQggzW>. Під час он-лайн зустрічі із роботодавцями, здобувачами вищої освіти та НПП, ЕГ впевнилась, що стейкхолдери задоволені співпрацею з НПП даної ОП. Ця співпраця має зворотній характер, так Голова Ради роботодавців факультету економіки і природокористування Петровський В. наголосив, а НПП підтвердили, що викладачі зі здобувачами даної ОП приймають активну участь у розробці Стратегії розвитку Саранчуківської ОТГ. НПП освітньої програми «Економіка підприємства» - Христенко Г., Судомир С., Літвінов В., Гурська І. є членами робочої групи з формування даної Стратегії <https://cutt.ly/uwvQkmMQ>. ЕГ впевнилась, що пропозиції щодо вдосконалення ОП враховуються, наприклад, щодо тематики вибіркових дисциплін; уніфікована таблиця із пропозиціями та рекомендаціями стейкхолдерів при обговоренні ОП «Економіка підприємства» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти надана в публічному доступі на сайті ЗВО Zauv_2023.pdf (nubip.edu.ua). ЕГ дійшла висновку, що ОП «Економіка підприємства» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти має активну налагоджену співпрацю з роботодавцями в процесі організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ з'ясувала, що ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» має широку практику залучення стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу. Професіонали-практики та роботодавці залучаються до аудиторних занять шляхом проведення відкритих гостьових лекцій, через бінарні заняття, що підтвердили здобувачі вищої освіти під час спілкування у фокус-групах: М.Лук'янова, перша заступниця голови Бережанської міської ради <https://cutt.ly/NwvQYEzH>; І.Луців, головний економіст ТЗОВ «Бучачагрохлібпром» <https://cutt.ly/swvQYA8E>; В.Гуменюк, керівник МПП «Еко-Актив» <https://cutt.ly/mwvQUqks>. До аудиторних занять кафедра економіки і менеджменту залучає професіоналів, експертів як вітчизняних так міжнародних, а саме: dr.n.sp. G.Kopieczny, ректор ВШТІП Академії прикладних наук (Познань); dr.n.e. P.Kolisnichenko, проректор з міжнародних відносин ВШТІП Академії прикладних наук; А.Чикуркова, професор кафедри ЗВО «Подільський державний університет»; М.Диха, професор кафедри ХНУ (Міжнародна міжвузівська онлайн-лекція на тему: «Результативне управління розвитком соціально-економічних систем» - <https://cutt.ly/KwvQT6bX>; Міжнародна онлайн-лекція з дисципліни «Конкурентоспроможність аграрного підприємства» - <https://cutt.ly/8wvQYiBU>. ЕГ відмічає, що є такі практичні заняття, які реалізуються на базі представників роботодавців, а саме ТЗОВ «Бучачагрохлібпром» відбулося бінарне практичне заняття з дисциплін «Бізнес-планування підприємницької діяльності в аграрних формуваннях» та «Виробнича економіка» www.bati.nubip.edu.ua/?view=article&id=2805, ПП «Оріон-А» практичне заняття з дисципліни «Економічне управління підприємством» <https://cutt.ly/UwvQPvhC>; Головою ради роботодавців ФЄП В.Петровським проведено бінарне заняття разом з професоркою Судомир С. у Саранчуківській ОТГ з дисципліни «Стратегічне управління підприємством» на тему: «Управління стратегічним розвитком підприємства» <https://cutt.ly/lwbeM73>. Здобувачі вищої освіти в процесі он-лайн спілкування відзначили зацікавленість експертів галузі, представників роботодавців в процесі проведення занять. ЕГ відмітила, що по даній ОП існує співпраця з роботодавцями-випускниками спеціальності «Економіка підприємства» (М.Лук'янова, перша заступниця голови Бережанської міської ради). ЕГ підтверджує, що ЗВО залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Сприяння професійному розвитку викладачів регулюються «Положенням про підвищення кваліфікації» НПП ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/5wvLC6lZ>, «Положенням про професійний розвиток НПП» ВП НУБіП України БАТІ www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/NPP/bati_npp_ro8.pdf. Положення регулює види, форми та організацію підвищення кваліфікації, також зміст, терміни й періодичність, механізм оплати, а також умови і процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації. Як зазначалось на онлайн-зустрічах, НПП самостійно обирають форми, види, напрями та бази підвищення кваліфікації, а також професійний розвиток викладачі мають змогу здійснювати як у власному закладі, в інших закладах освіти, безпосередньо на профільних підприємствах з відривом і без відриву від виробництва. На сторінці ЗВО «Підвищення кваліфікації НПП» представлені напрями професійного розвитку викладачів <https://cutt.ly/Mwbe1gEi>, міжнародне стажування НПП <https://cutt.ly/ywbe1WPP> представлене у вкладці «Міжнародна діяльність». Завідувач кафедри економіки і менеджменту щороку розробляє план підвищення кваліфікації НПП. ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України надає можливості безкоштовного підвищення кваліфікації НПП НУБіП України БАТІ (nubip.edu.ua/node/69659). Професійний розвиток НПП, що забезпечують дану ОП здійснюється шляхом підвищення кваліфікації, участі в конференціях, семінарах, вебінарах у НУБіП та інших ЗВО України <https://cutt.ly/swvLCnuy>, <https://cutt.ly/cwvLCPDD>, <https://cutt.ly/vwvLX5qB>. ЗВО реалізує свободу вибору стажування НПП за допомогою підприємств на підставі укладених договорів, зокрема ТЗОВ «Бучачагрохлібпром», ТОВ «Вербів», ТОВ «Крона» www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/stazh-31.html; стажування у ЗВО Польщі, Болгарії, Німеччини, Словаччини (М.Жибак, С.Судомир, Г.Христенко, З.Дзюбата) <https://cutt.ly/cwvLCV3X>; захисту канд. дисертацій в НУБіП (В.

Літвінов захист дисертації на здобуття ступеня PhD, 2021р. і НУБіП України БАТІ реалізував право викладача визнати захист дисертації як стажування) <https://nubip.edu.ua/node/92994>, <https://cutt.ly/PwvLCDXk>. ЕГ засвідчує велику кількість кредитів стажування кожного НПП, багатоаспектність професійного розвитку через стажування – базами стажування виступають як ЗВО, в т.ч. закордонні, так і вітчизняні підприємства <https://cutt.ly/FwvLViLW>. ЕГ підтверджує, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями на високому рівні.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЕГ під час фокус груп з НПП та керівництвом, менеджментом ЗВО з'ясувала, що стимулювання розвитку викладацької майстерності у НУБіП України БАТІ регламентується «Колективним договором ВП НУБіП України БАТІ» <https://cutt.ly/gwvLVhtL>, «Положенням про порядок преміювання, встановлення доплат і надбавок, надання матеріальної допомоги працівникам» ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/FwvLVb5q>, «Положенням про оплату праці працівників» ВП НУБіП України БАТІ www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Other/bati_oth_r17.pdf. В основу практики стимулювання розвитку викладацької майстерності НУБіП України БАТІ покладено досвід базового закладу НУБіП України. У ЗВО діє рейтингова система оцінювання діяльності НПП <https://cutt.ly/wwwLVE7J>, <https://cutt.ly/LwvLVAff>. Проте можливість стимулювання своїх викладачів через механізм подвійної ставки як у провідному закладі НУБіП України у ЗВО немає можливості. НПП нагороджують почесними грамотами та відзначають подяками на засіданнях вчених рад факультетів, інституту, преміями за високий рейтинг (2,0 – це Христенко Г., Судомир С., Герчанівська С.), за видання у наукометричних базах Scopus та Web of Science. Під час онлайн спілкування з НПП викладачі запевнили у наявності стимулювання їхньої викладацької майстерності. У НУБіП України БАТІ систематично проводяться семінари з метою стимулювання розвитку викладацької майстерності <http://surl.li/lxuoh>, www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/edu-econ/edusem-econ.html). ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО діє ефективна система стимулювання розвитку викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОП є систематичне проходження підвищення кваліфікації НПП як на вітчизняних, так і міжнародних базах стажування. Результати наукових здобутків використовуються під час викладання ОК. Робоча група на чолі з гарантом плідно співпрацює зі стейкхолдерами і залучає їх до організації та реалізації освітнього процесу, при перегляді змісту ОП пропозиції щодо вдосконалення ОП враховуються. Розвинена система залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами є дефіцит особистої інформації про сферу наукових інтересів, педагогічну майстерність та актуальні наукові профілі викладачів, що забезпечують дану ОП. Низька публікаційна активність або відсутність публікацій викладачів у наукометричних базах Scopus та Web of Science. одо сфери наукових інтересів та актуальних наукових профілів НПП. Посилити публікаційну активність викладачів у наукометричних виданнях.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

У ході роботи з критерієм 6, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1 - 6.6 та відповідає рівню В. Рекомендації є досяжними.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час відео огляду ЗВО продемонструвало матеріально-технічні ресурси, які забезпечують реалізацію ОП, а саме 2 навчальних корпусу з 7, які безпосередньо задіяні в навчальному процесі, гуртожиток зі спортивною залом, конференцзал, наукову бібліотеку, читацьку залу, лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням та телевізором з функцією Smart, аудиторії для практичних занять з наявними комп'ютерами (останнє оновлення ПК відбулося в 2022 році – 6 од.). Всі аудиторії, що використовуються в межах даної ОП, мають сучасний ремонт (каб. 209 «Економічної діагностики», каб. 206 «Економічного та стратегічного управління» з конференцстолом, оснащеними ПК, телевізор із системою SMART, каб. 204 «Моделювання в управлінні виробничими системами» з оснащеними ПК, телевізор із системою SMART та інші ауд.). В кожній навчальній аудиторії місце викладача оснащено ноутбуком та має доступ до Інтернету. Покриття Wi-Fi з доступом до Internet в інституті – 100%. Бібліотека ЗВО представлена на сайті <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/post-ins/bati/biblioteka.html> зі зручними вкладками такими як, доступ до SCOPUS, WEB OF SCIENCE та SCIENCE DIRECT, Періодичні видання бібліотеки та Корисна інформація, остання надає доступ до наукових фондів інших бібліотек. Бібліотека ЗВО забезпечує здобувачам та НПП безкоштовний доступ до фондів та зовнішніх електронних інформаційних ресурсів в мережах бібліотеки. Електронна бібліотека ВП НУБіП України БАТІ (нараховує понад 1000 документів, а саме монографії, навчальні посібники та підручники, навчально-методичні матеріали) та забезпечує постійний відкритий доступ до академічних текстів електронної бібліотеки НУБіП України <https://nubip.edu.ua/node/17325>. Завідувач наукової бібліотека Качмар Оксана під час онлайн спілкування підкреслила оновлення періодичних видань на постійній основі. Здобувачі ЗВО мають можливість використовувати дистанційну систему навчання Moodle, що було продемонстровано під час онлайн візиту ЕГ. В межах анкетування здобувачів ОП «Економіка» другого рівня вищої освіти на питання «Наскільки комфортно Вам навчатися в інституті?» 100% респондентів підтвердили своє задоволення <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/poll-econ.html>. ЕГ дійшла висновку, що навчально-методичне забезпечення ОП «Економіка підприємства», фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до бібліотечних ресурсів ВП НУБіП України БАТІ <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/institut/biblioteka-bati.html> та НУБіП України <https://nubip.edu.ua/node/1732>), інституційного репозиторію, аудиторій з комп'ютерами у вільний від занять час та читацької зали з комп'ютерами. Позитивним елементом даної програми є наявні на сайті ЗВО курси неформальної освіти, рекомендовані здобувачам вищої освіти ОС «Магістр» спеціальності «Економіка» <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/nonformal35.htm>. Відповідно до наказу МОН України від 19.09.2017 р. № 1286 «Щодо надання доступу вищих навчальних закладів і наукових установ, що знаходяться в сфері управління МОН України до наукометричних баз даних» ЗВО забезпечує користування електронною базою даних Scopus і WoS www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/institut/biblioteka-bati.html на безоплатній основі. Здобувачі-першокурсники даної ОП (20 осіб) та викладачі виявили бажання та отримали віддалений доступ до наукометричних баз даних Wos та Scopus (зазначила завідувач наукової бібліотека О. Качмар). ЗВО надає можливість безоплатно перевірити на запозичення роботи здобувачів системою Unichack, порядок користування даною системою представлено на сайті в Положенні про запобігання та виявлення плагіату у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» https://bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Education/bati_edu_r15.pdf. Цікавим є факт, що студентство отримує розклад через чат бот на свій мобільний пристрій, про що неодноразово засвідчили здобувачі під час фокус-зустрічей. Учасники освітнього процесу можуть безкоштовно скористатись психологічною допомогою <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/psykholohichna-dopomoha.html>; <https://cutt.ly/8wvsXijW>, про що нагадують заходи з відповідної тематики <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/kulturno-masovizakhody/psykholohichna-hodyna-tvoie-zdorovia-v-tvoikh-rukakh.html>. Здобувачі мають можливість взяти участь у гуртках <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/stud-31/gurt-e.html> та програмах міжнародної академічної мобільності студентів <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/int-mob.html>, які спрямовані на вмотивованість здобувачів. Наразі 1 здобувачка даної ОП Бандура І. з 07.10.2023 по 29.02.2024 жовтня приймає участь у програмі обміну (ВШТІП Академія прикладних наук в Познані). ЕГ дійшла висновку, що НУБіП України БАТІ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В ЗВО спостерігається регулярність проведення інструктажів щодо дотримання норм техніки безпеки, правил пожежної безпеки, порядку дій у випадку надзвичайних ситуацій. Під час відео огляду, ЕГ виявила, що аудиторії, в яких навчаються здобувачі є світлими та великими. У ході експертизи було перевірено і виявлено гідний санітарний стан навчальних корпусів та гуртожитку. В першому корпусі є бомбосховище відповідно до вимог ДСНС, про що наголосив Матвішин П. – заступник директора з навчально-науково-виробничих питань розвитку та адміністративно-господарської діяльності, яке вміщує до 800 осіб (всіх здобувачів з 1 та 2 корпусу, де проходить світний процес за даною ОП). Також на сайті розміщена карта повітряних тривог України в режимі реального часу (<https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/>). У ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» існує відділ гуманітарної освіти, виховання та студентських справ, який організовує національно – патріотичну, художньо – естетичну, санітарно – просвітницьку роботу серед студентської молоді <https://cutt.ly/QwvwtGD>. ЕГ засвідчила

обізнаність здобувачів щодо роботи даного відділу та його заходів. Під час он-лайн зустрічі, завідувач відділу гуманітарної освіти, виховання та студентських справ, психолог Зайчук В. зазначив, що здобувачі та НПП регулярно звертаються за допомогою в умовах воєнного стану. Також психологічна допомога може надаватися он-лайн <https://cutt.ly/8wvsXijW>. Під час спілкування зі студентською фокус-групою всі здобувачі Бандура І., Вареницький Я., Печений Ю., Вільчинський Ю., Завойовський В., Дранчук М., Николин Л. Миськів О. та інші відзначили свою задоволеність освітнім середовищем та підтримкою викладачів. На зустрічі із студентським самоврядуванням Кривокульський А. та Колгут І. відзначили задовільні умови проживання в гуртожитку та постійний моніторинг якості проживання здобувачів. У ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» проводить опитування здобувачів декілька раз на рік щодо їх задоволення. ЕГ дійшла висновку, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та достатнє для забезпечення їх прав та інтересів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО забезпечує інформаційну підтримку здобувачів освітнього ступеня магістр ОП «Економіка підприємства» через сайт <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/>, на головній сторінці розміщуються анонси заходів, новини, вкладка «Студентство» висвітлює інформацію про Студраду, розклад іспитів, працевлаштування, розклад дзвінків та занять, стипендіальне забезпечення, анкетування та вибіркові дисципліни. Вкладка «Навчально-інформаційний портал» має зручний перехід на курси в системі Moodle <http://surl.li/lodxj>. Проте план роботи та реалізовані Студрадою заходи висвітлюються досить обмежено <http://surl.li/lyetfl>. З новинами кафедри та факультету» здобувачі можуть ознайомитися на вкладці «Факультет економіки та природокористування <http://surl.li/lyetl>. На вкладці кафедри «Економіка і менеджмент» студенти можуть знайти силабуси, робочі програми, тематику магістерських робіт та ознайомитися з курсами неформальної освіти <http://surl.li/lodwt>. Аналіз сайту під час експертизи та написання звіту свідчить, що сайт ЗВО постійно оновлюється, додається нова інформація. ЕГ з'ясувала, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП за допомогою активної сторінки у Фейсбуці <https://www.facebook.com/batiBerezhanu>. Спілкування зі здобувачами Кукурудза Т., Бандура І. засвідчило, що НПП відкриті до спілкування і готові за необхідності надати додаткові роз'яснення стосовно змісту дисципліни, системи оцінювання. Студенти підтверджують високий рівень підтримки з боку адміністрації та НПП. Здобувачі також проінформували, що наукові керівники готові здійснювати консультування здобувачів використовуючи різні форми комунікацій: безпосередньо зустрічі, он-лайн спілкування, листування електронною поштою, спілкування у месенджерах і соціальних мережах. Протягом року керівництво ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» проводить соціологічне опитування студентів всього ЗВО, яке оприлюднюється на сайті <http://surl.li/lnvsi> щодо задоволеності здобувачів якістю освітнього процесу. Під час проведення зустрічей не було виявлено факту нарікання студентів на недостатність інформаційної чи організаційної підтримки як з боку викладачів так і з боку адміністрації ЗВО. На сайті ЗВО у вкладці «Працевлаштування випускників» студентам пропонується шляхи пошуку роботи та інші корисні поради, проте конкретні пропозиції не наведені <http://surl.li/lyeud>. В межах своєї компетенції відділ гуманітарної освіти, виховання і студентських справ під керівництвом Зайчука В. виконує організаторські та виховні функції, забезпечує інтелектуальний, духовний, культурний та особистісний розвиток студентської молоді. ЕГ дійшла висновку, що ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» в достатній мірі забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Університеті розроблено «Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими потребами БАТІ» <https://cutt.ly/8wvaxsK>. Також створені умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами відповідно до п. 7.1 Правил прийому www.bati.nubip.edu.ua/images/ABIT/RULES_bati_2023.pdf. Під час огляду матеріально-технічного забезпечення ЕГ з'ясувало, що ЗВО обладнано пандусами вхід в корпус №2, що відповідають вимогам державних будівельних норм і правил України www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/low-mobility.html, головний корпус не обладнаний пандусом оскільки є історичною будівлею. Проте керівництво ЗВО в особі Матвійшина П., запевнило, що за наявності здобувачів з особливими освітніми потребами передбачено навчання на 1 поверсі корпусу №2, де також є вбиральня обладнана до вимог таких осіб www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/low-mobility.html. Гуртожиток не пристосований для осіб особливими освітніми потребами, також відсутні вказівники зі шрифтом Брайля. В межах інклюзивної освіти здобувачам пропонують платформу Moodle, яка містить всі необхідні методичні матеріали та дозволяє здійснювати контроль та оцінювання. В ЗВО на ОП «Економіка підприємства» таких осіб з особливими освітніми потребами немає. ЗВО піклується про своїх студентів та випускників, які перебувають в лавах ЗСУ й учасників революції Гідності, про що неодноразово засвідчило керівництво та гарант ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Студентство за підтримки НПП організувало благодійний фонду, який очолює Ракоча Х. ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО в певному обсязі достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» має цілу низку документів для недопущення та врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією тощо): «Кодекс честі» <https://cutt.ly/IwvscP8V>, «Етичний кодекс» www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/NPP/bati_npp_r01.pdf, «Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій у БАТІ» www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Other/bati_oth_r10.pdf, «Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації у БАТІ» www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Other/bati_oth_r04.pdf, «Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб БАТІ» www.bati.nubip.edu.ua/images/Ant_cor/CON_int.pdf. ЕГ підтвердила, що здобувачі ознайомлені з порядком врегулювання конфліктних ситуацій, проте конфліктні ситуації на їх ОП не виникало. Під час зустрічі з представниками студентського самоврядування голова студради факультету економіки і природокористування Кривокульський А. підтвердив що функціонують скриньки довіри, які розташовані в корпусах, та пояснили процедуру виїмки і реагування на звернення. Для захисту прав студентів, в тому числі запобігання насильству і дискримінації в університеті діє Відділ гуманітарної освіти, виховання та студентських справ <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/institut/viddily-instytutu/viddil-humanitarno-osvity.html> та функціонує Комітет захисту прав здобувачів вищої освіти (очолює Люзна М.), про що зазначено в «Положенні про студентське самоврядування» <https://cutt.ly/AwvsNAkD>. Проте діяльність даного комітету не знайшла оприлюднення на сайті. На зустрічі з менеджментом ЗВО було зазначено про відсутність конфліктних ситуацій як по даній ОП так і по БАТІ в цілому. В ЗВО діє Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, утворена при заступнику директора з навчальної і навчально-методичної роботи. Вона відповідає за попередження і врегулювання конфліктних ситуацій, попередження і боротьбу із сексуальними домаганнями та дискримінацією. В ЗВО є уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції відповідно до умов Антикорупційної програми НУБіПУ України www.bati.nubip.edu.ua/images/Ant_cor/Ant_NUBIP.pdf. Документи, що регулюють антикорупційні дії наведені сайті ЗВО www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/diialnist/antikoruptsiina-diialnist.html. ЕГ визнала факт наявності в ЗВО скриньки довіри, в яких можна залишати свої скарги, зауваження та пропозиції, на сайті - електронна скринька скарг для надсилання листа уповноваженій особі з питань запобігання та виявлення корупції <https://cutt.ly/Lwvs7ilL>, також є телефон для повідомлення о фактах корупції. ЕГ дійшла висновку, що у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» чіткі правила реагування та врегулювання конфліктних ситуацій

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Позитивною практикою ОП в контексті Критерію 7 вважаємо наявність оновлених матеріально-технічних ресурсів, облаштованого до потреб воєнного стану бомбосховища. Наявність чіткої і зрозумілої політики вирішення конфліктних ситуацій (що засвідчує ґрунтовна нормативно-правова база) і обізнаність НПП та магістрантів щодо процедури дії в конфліктній ситуації створює безпечне й гармонійне середовище для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Відсутність оприлюднення плану роботи та реалізованих заходів студентського самоврядування. Не зрозумілий порядок роботи Комітету захисту прав здобувачів вищої освіти та відсутність інформації про його діяльність на сайті. Відсутні вказівники зі шрифтом Брайля. Рекомендації. Оприлюднювати результати діяльності студентського самоврядування та навести план його роботи на навчальний рік. Вивести в публічний доступ роботу Комітету захисту прав здобувачів вищої освіти. Облаштувати ЗВО вказівниками з використанням шрифту Брайля.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У ході роботи з критерієм 7, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1 - 8.6 та відповідає рівню В. Рекомендації є досяжними.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження та періодичного перегляду ОП в ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» відбуваються на основі «Положення про освітні програми» у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» http://www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Education/bati_edu_r14.pdf, «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» БАТІ <https://cutt.ly/VwvhiTER>. ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або внесення змін до неї оприлюднює на офіційному веб-сайті проєкт з метою отримання зауважень та рекомендацій стейкхолдерів та здобувачів www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/discussion-econ.html. Відповідно до Положень зазначених вище не рідше ніж 1 раз на рік проводиться моніторинг ОП та її компонентів шляхом анкетування (<https://cutt.ly/PwvLNIsd>, <https://cutt.ly/1wvLNXJp>, <https://cutt.ly/2wvLMedB>, <https://cutt.ly/5wvLN393>) здобувачів ВО, стейкхолдерів і викладачів та участі їх в спільних засіданнях випускової кафедри, ради роботодавців ФЕП з метою оцінювання викладання, навчання та оцінювання, а отримана інформація використовується для вдосконалення ОП www.bati.nubip.edu.ua/images/DEP_Econ/Obgovorenyya/Zayv_2023.pdf. Під час онлайн візиту ЕГ засвідчила, що в дотриманні і виконанні цих процедур в ЗВО задіяна робоча група на чолі з гарантом, кафедра економіки і менеджменту, навчальний відділ, Вчена рада факультету та науково-методична рада ЗВО. Під час спілкування з фокус групою із адміністративним персоналом, ЕГ встановила, що в головному закладі НУБіП України згідно з Наказом № 58 від 26.01.2022 «Про оновлення дорадчої групи з акредитації ОП» існує практика перегляду всіх ОП, що реалізуються в межах даного ЗВО, в тому числі і в ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Кліх Л. зазначила, що проєкт даної ОП було розглянуто в квітні 2023р. і відповідні рекомендації спрямовані до відокремленого підрозділу. Гарант Христенко Г. зазначила, що отримані рекомендації було враховано при розробці даної ОП. ЕГ дійшла висновку, що ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЕГ переконалась, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Студенти шляхом анкетування <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/studentu/anketuvannia.html> приймають активну участь в процесі щорічного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості участі. Здобувачка Николин Л. залучена до обговорення ОП на засіданнях кафедри економіки і менеджменту та є членкинею робочої групи з розроблення ОП. Анкетування студентства реалізується на основі «Порядку організації і проведення опитування учасників освітнього процесу БАТІ» <https://cutt.ly/5wvkLy48>. Також інтереси здобувачів представляє член студентського самоврядування Кривокульський А. – голова студентської ради факультету економіки і природокористування. Відповідно до «Положення про студентське самоврядування» www.bati.nubip.edu.ua/Doc/Regulations/Pos_stud.pdf органи студсамоврядування беруть участь у заходах щодо забезпечення якості ОП. ЕГ встановлено в процесі зустрічі зі здобувачами, що їм відомо про те, що форми опитування щодо змісту ОП наявні на офіційному сайті на предмет внесення пропозицій щодо удосконалення. Студенти відмітили якісну комунікацію з гарантом ОП Христенко Г. стосовно процесу надання освітніх послуг та реалізації ОП. Здобувачі активно співпрацюють з куратором Федуняком І., кафедрою та їх позиції береться до уваги під час перегляду ОП. Всі пропозиції студентства було враховано при оновленні ОП Zayv_2023.pdf (nubip.edu.ua). Експертна група відмітила тісну співпрацю здобувачів, студентського самоврядування, адміністрації та викладачів ЗВО, необхідну комунікацію щодо задоволеності змістом і результатами навчання. ЕГ дійшла висновку, що здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП у якості партнерів, а їх пропозиції береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час он-лайн візиту в ЗВО ЕГ переконалась, що роботодавці безпосередньо та через об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. У ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» активно функціонує Рада роботодавців Інституту <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/institut/rada-robotodavtsiv.html> та Рада роботодавців факультету економіки і природокористування www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/rada-robotodavtsiv-fakultetu.html відповідно до Положення про раду роботодавців факультету Pos_RR_Ec.pdf (nubip.edu.ua). В процесі спілкування з фокус-групою роботодавців необхідно підкреслити небайдужість та активну позицію всіх роботодавців щодо даної ОП, а саме – голови Ради роботодавців Петровський В. голова Саранчуківської ОТГ, Лук'янову М. перша заступниця міського голови м. Бережани, Цеплицький В. керуючий відділенням АТ «Державний ощадбанк України» (заступник голови Ради), Тиха С. керуюча продажами Тернопільської філії АТ «СГ «ТАС» та інші. Роботодавці в процесі

анкетування висловлюють свої пропозиції щодо удосконалення ОП <https://cutt.ly/5wvlgLyg>, які розглядаються і враховуються робочою групою, обговорюються на засіданнях кафедри економіка і менеджмент. Також обговорення ОП реалізується в процесі робочих зустрічей, семінарів та круглих столів із роботодавцями <https://cutt.ly/mwvlgbxh>, про що неодноразово зазначали самі роботодавці. Також стейкхолдери залучаються до рецензування ОП www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/review051.html. Їхні пропозиції були враховані при перегляді, а саме при перегляді ОП 2023р. вступу враховано думку роботодавців щодо введення до вибіркової складової дисципліни аграрного спрямування: «Інноваційний розвиток аграрних підприємств», «Соціально-економічний розвиток територіальних громад» www.bati.nubip.edu.ua/images/DEP_Econ/Obgovorennya/Zayv_2023.pdf. Під час проведення бінарних занять, як приклад бінарне заняття для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» з дисципліни «Стратегічне управління підприємством» на тему: «Управління стратегічним розвитком підприємства» (проф. Судомир С та Петровський В.) та виїзних практичних занять <https://cutt.ly/XwvzqIT> відбувається сприяння підвищенню рівня практичної підготовки здобувачів освіти, а також оцінюванню рівня якості надання освітніх послуг в рамках ОП. Проте роботодавці наголосили на необхідності збільшення кількості саме виїзних практичних занять, що на їхню думку дозволить покращити дану ОП. ЕГ дійшла висновку, що робота по залученню роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнерів є систематичною та багатовекторною, про що свідчать публічні заходи кафедри економіки і менеджменту, напрями співробітництва, відгуки самих роботодавців.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників та їх професійних досягнень, що висвітлюється на сайті <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/v22/vidomivipuskniki.html>. ЕГ за результатами акредитаційної експертизи з'ясувала, що ЗВО та факультет економіки і природокористування приділяють увагу сприянню працевлаштування здобувачів, про що свідчить спілкування з роботодавцями та випускниками минулих років. Інформація про працевлаштування випускників оприлюднено на сайті факультету <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/v22/v051.html>. Під час спілкування з випускниками ЕГ впевнилась (Соколовська А., Тиха С.), що у випускників існує тісний інформаційний зв'язок з випусковою кафедрою та викладачами, що їх періодично збирають шляхом розсилки запрошень. Також існує практика залучення випускників, що працюють за спеціальністю до удосконалення та перегляду ОП шляхом анкетування <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/v22/link-ep.html>. У ЗВО організуються зустрічі з випускниками, що дає змогу обміну інформацією між Інститутом та випускниками <https://cutt.ly/GwvLMzUn>, спілкування з випускниками носить особистий характер. Проте відсутнє об'єднання випускників, яке б в подальшому мало б можливість більш якісно функціонувати як партнер даної ОП. На офіційному сайті НУБіП України БАТІ в розділі «Студентство» у рубриці «Працевлаштування» є корисні поради з пошуку роботи, проте реальні пропозиції щодо працевлаштування здобувачів відсутні <https://cutt.ly/xwvzYVDb>. Деякі випускники нині є членами Ради роботодавців ФЕП www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/rada-robotodavtsiv-fakultetu.html. ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО діє практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В ЗВО налагоджена система забезпечення якості освіти та вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності з її реалізації. Відповідно до «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти БАТІ» <https://cutt.ly/LwvxXuIs> внутрішня система забезпечення якості реалізується через виконання наступних процедур: визначення принципів та процедур забезпечення якості ВО; здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП; щорічне оцінювання здобувачів, НПП та забезпечення підвищення кваліфікації викладачів та інш. В ЗВО функціонує якісний моніторинг ОП на основі досвіду базового закладу – НУБіП України. На сайті кафедри економіки і менеджменту представлена вкладка «Обговорення освітньої програми» <https://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/discussion-econ.html>, що дозволяє оперативно реагувати на пропозиції стейкхолдерів. Після оприлюднення ОП на сайті в доступі для всіх стейкхолдерів за результатами анкетування здійснюється реагування на всі надані пропозиції та рекомендації [Zayv_2023.pdf \(nubip.edu.ua\)](http://nubip.edu.ua). За словами гаранта Христенко Г. перегляд ОП здійснюється 1 раз на рік та за період функціонування ОП враховувались пропозиції стейкхолдерів та усіх учасників освітнього процесу щодо її удосконалення, зокрема такі як: назву обов'язкової ОК10 змінити з «Бізнес-діагностика» на «Економічна діагностика», що в більшій мірі відповідає спрямованості ОП «Економіка підприємства», ввести до вибіркової складової навчальну дисципліну «Інноваційний розвиток аграрного підприємства» та інші. Така пропозиція роботодавців як збільшення проведення практичних занять на діючих підприємствах стейкхолдери планують дослідити на майбутньому засіданні Ради роботодавців факультету. У ході проведення фокус груп, дослідження даної ОП, відомостей про СО та іншої документації, ЕГ з'ясувала, що значних недоліків і негативних результатів функціонування ОП не виявлено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попереднє експертне оцінювання відповідності освітньої діяльності державним акредитаційним вимогам підготовки фахівців зі спеціальності 8.03050401 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» було у період з 28.11.2016 р. по 30.11.2016 р. Термін дії сертифіката до 1.07.2021 р. В 2021 р. контингент здобувачів був відсутній. ЗВО врахувало зауваження, висловлені під час попередньої акредитації та акредитацій, що були реалізовані на інших ОП у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». У ході он-лайн спілкування з гарантом (Христенко Г.) та робочою групою (Жибак М., Гурська І., Гурська І., Николин Л.) даної ОП ЕГ було визначено, що проведена системна робота над впровадженням зазначених в акредитаціях пропозицій зокрема, активізовано роботу у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт; здійснено системну і комплексну роботу зі структурування інформації на сайті інституту; внесено зміни до ряду нормативних положень, переглянуто та систематизовано нормативні документи на офіційному сайті інституту, проте не вилучено застарілі Положення, а саме <https://cutt.ly/owvcr6VY>; внесено зміни до структури робочих програм і силабусів навчальних дисциплін, на офіційному сайті інституту розміщено інформацію щодо онлайн-платформ неформальної освіти, в штат навчального відділу введено посаду методиста вищої категорії, відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності. ЕГ з'ясувала, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку і оновленню ОП та освітній діяльності. Під час он-лайн візиту з фокус-групами та відповідними доказами ЗВО, що представлені на сайті Інституту так і зазначені у відомостях про самооцінювання ОП, продемонстрована сформована культура якості в ЗВО. За підтримки головного закладу НУБіП України в ЗВО діє комплексна система моніторингу освітнього процесу та ОП. В ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» сформована цілісна система внутрішнього та зовнішнього підвищення кваліфікації. Кожний структурний підрозділ зазначеного закладу вищої освіти чітко розуміє свою роль та значення у процесі забезпечення якості, що знаходить відображення у відповідних положеннях про структурні підрозділи. У ЗВО проводяться опитування здобувачів вищої освіти, випускників та стейкхолдерів, результати яких враховуються при реалізації ОП. В Інституті існують належні процедури та впроваджується політика забезпечення якості вищої освіти. НПП та адміністративний персонал, роботодавці, здобувачі вищої освіти й органи студентського самоврядування підтвердили свою участь у формуванні заходів щодо удосконалення якості освіти за даною ОП. Учасники освітнього процесу дотримуються принципів академічної доброчесності, активно застосовуються програму Unichек для перевірки текстів наукових і дослідницьких робіт здобувачів та НПП. ЗВО сприяє популяризації серед НПП та здобувачів культуру якості освіти. Механізм такої участі на даній ОП реалізується через опитування, круглі столи та різнопланові заходи. Спілкування зі стейкхолдерами показало, що члени академічної спільноти (студенти, НПП, адміністрація, допоміжний персонал) сприймають політику та процедури забезпечення якості як корисні та готові долучитися до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. ЕГ дійшла висновку, що в академічній спільноті ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за даною ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Заклад вищої освіти розробив систему узгоджених між собою нормативно-правових положень, якої структурні підрозділи дотримуються у своїй роботі, зокрема щодо процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Сформована культура якості, яка підтримується через активне залучення різних груп стейкхолдерів в якості партнерів до процесу регулярного перегляду освітньої програми. Реалізується комплексна система моніторингу якості освіти та ОП у тісній співпраці з експертним середовищем базового закладу НУБіП України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Вкладка «Працевлаштування» на сайті ЗВО не відображає реальні пропозиції для працевлаштування здобувачів вищої освіти. Окремі рекомендації інших ОП у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» не були враховані в повному обсязі, зокрема не видалені старі нормативні документи на сайті ЗВО. ЕГ запропонувала сформувати активні посилання на вакантні посади стейкхолдерів та Бережанського районного центру зайнятості; видалити застарілу нормативно-правову базу із сайту ЗВО. Рекомендації є досяжними

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ході роботи з критерієм 8, ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1 - 8.7 та відповідає рівню В. Рекомендації є досяжними.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ВП НУБіП України БАТІ визначає чіткі й зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які регулюються наступними документами: «Положенням про ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/ywvTk5di>, «Правилами внутрішнього трудового розпорядку» ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/cwvTlyiz>, «Колективним договором» ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/XwvTlapE>, «Положенням про організацію освітнього процесу» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/owvnlE5O>, «Порядком формування та вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін» ОП у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/swvTnJ7t>, «Положенням про екзамени та заліки» у ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/2wvnlMh7r>, «Кодексом академічної доброчесності» <https://cutt.ly/Bwvmgmka> та та іншими нормативними документами, які знаходяться у вільному доступі на офіційному вебсайті ЗВО <https://cutt.ly/lwvTmPnA>. Зазначимо, що на вебсайті оприлюднено не затверджені «Колективний договір» ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/XwvTlapE> та «Положення про первинну профспілкову організацію» <https://cutt.ly/bwvTBk51>. У ході акредитаційної експертизи, після вивчення відомостей самооцінювання та проведення відео-зустрічей фокус-груп, ЕГ констатує, що закладом розроблено чіткі та зрозумілі правила та обов'язки, які знаходяться у вільному доступі та з якими у достатній мірі ознайомлені всі учасники освітнього процесу. ЕГ дійшла висновку, що вебсайт ЗВО в контексті пошуку необхідних нормативних документів є дуже зручним, продуманим та ефективним інструментом для користувачів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

З метою одержання зауважень та пропозицій від зацікавлених сторін на сайті ЗВО оприлюднено Проект ОП «Економіка підприємства». Проект розміщено на сторінці кафедри економіки і менеджменту у розділі «Обговорення освітньої програми» <https://cutt.ly/LwvTOJtq>. Протягом березня 2023 року стейкхолдери могли надавати свої зауваження та пропозиції (ОП затверджено 28 травня 2023 року, отже ЗВО оприлюднив проект ОП не пізніше ніж за місяць до затвердження). Під час відео-зустрічей з роботодавцями та випускниками було підтверджено їх залученість до перегляду та надання рекомендацій стосовно ОП, проте під час зустрічі з роботодавцями було з'ясовано, що для перегляду ОП вони не використовують вебсайт ЗВО, а обговорення і рекомендації щодо удосконалення ОП надають під час зустрічей Ради роботодавців. Слід зазначити, що надані пропозиції стейкхолдерів кафедра також оприлюднює на вебсайті. У вкладці «Пропозиції/рекомендації та зауваження стейкхолдерів до проекту освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» 2023 року вступу» розміщено зведену таблицю пропозицій та зауважень, яка була сформована на основі отриманих від стейкхолдерів рекомендацій під час громадського обговорення ОП «Економіка підприємства» <https://cutt.ly/iwvTFSZC>. ЕГ дійшла висновку, що ЗВО вчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті проект ОП «Економіка підприємства» з метою одержання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ВП НУБіП України БАТІ розміщує на офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію щодо ОП <https://cutt.ly/hwvTHeIm>. ОП можна знайти у каталозі освітніх програм ЗВО (розділ «Освітня діяльність») <https://cutt.ly/3wvTНННМ>. Зміст ОП містить інформацію про об'єкт вивчення та цілі навчання, освітню і наукову складові програми, особливості ОП, перелік обов'язкових компонент, програмні результати навчання та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, матеріально-технічне, кадрове і навчально-методичне забезпечення. Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК розміщена у робочих програмах дисциплін. Каталог вибіркових дисциплін також розміщено на вебсайті ЗВО у вільному доступі <https://cutt.ly/twvTLpck>. ЕГ дійшла висновку, що надана інформація у відкритому доступі щодо ОП є достовірною і точною для інформування зацікавлених сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Усі документи, що регулюють процедури забезпечення якості вищої освіти, є публічними та знаходяться у відкритому доступі, що дозволяє всім зацікавленим сторонам, в тому числі здобувачам, НПП, роботодавцям і випускникам, за необхідності отримувати доступ до них. Позитивною практикою є розміщення на вебсайті результатів громадського обговорення ОП та результатів опитування зацікавлених стейкхолдерів <https://cutt.ly/xwvTXSCU>. Вебсайт ЗВО в контексті пошуку необхідних нормативних документів є орієнтованим на різні групи користувачів, зручним завдяки елементам візуалізації; інформація оновлюється оперативно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На вебсайті ЗВО розміщено Колективний договір ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/XwvTларE> та Положення про первинну профспілкову організацію <https://cutt.ly/bwvTBk51> без повних реквізитів чинності у документуванні. Рекомендація: оприлюднити на вебсайті ЗВО зазначені документи із повними реквізитами затвердження. Положення про ВП НУБіП України БАТІ <https://cutt.ly/ywvTk5di> (2015 рік) потребує оновлення у зв'язку з потребою відображення наявної організаційної структури. Рекомендація: оновити Положення про ВП НУБіП України БАТІ з урахуванням наявної організаційної структури.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ході роботи з критерієм 9, ЕГ дійшла висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 - 9.3 та відповідає рівню В. Рекомендації є досяжними.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Робота експертної групи відбувалась у чіткій відповідності до узгодженої та затвердженої програми візиту. Експерти провели всі заплановані зустрічі з усіма категоріями учасників освітнього процесу, які були заявлені в програмі виїзної експертизи експертної групи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Романовська Юлія Анатоліївна

Члени експертної групи

Ушенко Наталя Валентинівна

Лесюта Наталя Юріївна